

TRADENOMIEN SJOITTUMINEN TYÖELÄMÄÄN

Case Jämsänkosken Tiimiakatemia

Sanna Handolin

**Opinnäytetyö
Toukokuu 2008
Liiketalous**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**

Tekijä(t)		Julkaisun laji Opinnäytetyö	
HANDOLIN, Sanna		Sivumäärä 58	Julkaisun kieli Suomi
		Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka	
Työn nimi TRADENOMIEN SIOITTUMINEN TYÖELÄMÄÄN case Jämsänkosken Tiimiakatemia			
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma			
Työn ohjaaja(t) HAKKARAINEN, Sinikka			
Toimeksiantaja(t) Jyväskylän ammattikorkeakoulun Jämsänkosken Tiimiakatemia			
Tiivistelmä <p>Työn tavoitteena oli selvittää kuinka Jyväskylän ammattikorkeakoulun Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneet tradenomit ovat sijoittuneet työelämään. Lisäksi työssä pyrittiin selvittämään vastasiko valmistuneiden nykyinen työ heidän koulutustaan ja mihin he maantieteellisesti olivat sijoittuneet. Työssä tarkasteltiin myös valmistuneiden mielenkiintoa ryhtyä tulevaisuudessa yrittäjiksi.</p> <p>Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusotetta. Empiirinen tutkimusaineisto saatiin lähettämällä kyselylomake kaikille 80:lle Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneelle tradenomille. Valmistuneista tradenomeista 48 vastasi kyselyyn. Kysely suoritettiin marras-joulukuun aikana 2007. Tutkimuksen teoriaosiossa selvitettiin Suomen työllisyystilannetta nyt ja tulevaisuudessa, työelämän kvalifikaatioita sekä tradenomien yleistä työllistymistä. Lisäksi tarkasteltiin korkeakoulujen rakennemuutosta, Jyväskylän ammattikorkeakoulua ja varsinkin Jämsänkosken Tiimiakatemia historiaa ja tulevaisuutta.</p> <p>Työ osoitti, että suurin osa Jämsänkosken Tiimiakatemiassa opiskelleista oli työllistynyt jo ennen valmistumista. Vain yksi valmistuneista tradenomeista oli kyselyn ajankohtana työttömänä. Melkein viidesosa vastaajista oli saanut työpaikan yrityksessä suoritettun työharjoittelun johdosta. Huomattava osa vastanneista oli jäänyt opiskelupaikkakunnalle töihin valmistuttuaan. Suurin osa vastaajista ei ollut harkinnut yrittäjäksi ryhtymistä ennen opintojen aloittamista, mutta melkein puolet vastaajista koki yrittäjäksi ryhtymisen tulevaisuudessa mahdolliseksi.</p> <p>Työn tulosten perusteella voidaan todeta, että Jyväskylän ammattikorkeakoulun Jämsänkosken Tiimiakatemia antaa hyvät edellytykset työssä pärjäämiseen. Varsinkin tiimityöskentely, ongelmanratkaisu sekä atk-taidot nähtiin erittäin hyödyllisinä taitoina työelämässä. Vain olemalla oma-aloitteinen ja aktiivinen voi Tiimiakatemia oppimismetodia täysipainoisesti hyödyntää.</p>			
Avainsanat (asiasanat) ammattikorkeakoulu, työllistyminen, työelämä, yrittäjyys			
Muut tiedot			

Author(s)	Type of Publication Bachelor's Thesis	
HANDOLIN, Sanna	Pages 58	Language Finnish
	Confidential Until ☐	
Title EMPLOYMENT OF BACHELORS OF BUSINESS ADMINISTRATION Case Jämsänkoski Team Academy		
Degree Programme Business Administration		
Tutor(s) HAKKARAINEN, Sinikka		
Assigned by Jyväskylä University of Applied Sciences, Jämsänkoski Team Academy		
Abstract <p>The purpose of this thesis was to find out how the graduates of Jyväskylä University of Applied Sciences Jämsänkoski Team Academy have been placed in the working life. Furthermore it clarifies if the graduates' present work corresponded to their education and where their job was located geographically. One of the main intensions was also to find out the graduates' interest in becoming entrepreneurs in the future.</p> <p>A quantitative study approach was used in the survey. The empiric research data was obtained by sending a questionnaire to all of the 80 Bachelors of Business Administration of Jämsänkoski Team Academy. 48 graduates responded to the survey. The inquiry was executed during November-December 2007. The theory part of this thesis covered the Finnish employment situation now and in the future, the qualifications of the working life and the general employment of bachelors of business administration. Also the structural change of higher education institutions, Jyväskylä University of Applied Sciences and particularly the history of Jämsänkoski Team Academy and its future were presented.</p> <p>The work showed that most of the respondents had been employed already before graduating. Only one of the respondents was unemployed during the time of the inquiry. Almost one fifth of the ones who had answered were employed as a result of compulsory practical training. A considerable number of the respondents continued working at the locality they performed their studies. The majority of the respondents had not considered becoming entrepreneurs before the beginning of their studies but almost half of them regarded that entrepreneurship is likely in the future.</p> <p>On the basis of the survey results one can state that Jämsänkoski Team Academy gives good preconditions for doing well in the work. Particularly teamwork, problem solution and computer expertise were seen as extremely useful skills in the working life. Only by being spontaneous and active one can fully utilize the Team Academy's learning method.</p>		
Keywords university of applied sciences, employment, working life, entrepreneurship		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO.....	3
1.1 Tutkimuksen taustaa.....	4
1.2 Tutkimuksen tavoite.....	4
2. TYÖMARKKINOIDEN KEHITYS.....	5
2.1 Tradenomien työmarkkinat.....	6
2.2 Työntekijän valintakriteerit.....	7
2.4 Työmarkkinat tulevaisuudessa.....	8
2.5 Työelämän kvalifikaatiot.....	9
3. JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU.....	12
3.1 Tiimiakatemia ja sen synty.....	13
3.2 Jämsänkosken Tiimiakatemia.....	13
3.3 Jämsän seutu opiskelupaikkakuntana.....	15
3.4 Jämsänkosken Tiimiakatemia seudun strategisena kehittäjänä.....	16
4. EMPIIRISEN TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	18
4.1 Tutkimusmenetelmät.....	18
4.2 Tutkimuksen perusjoukko.....	18
4.3 Tutkimuksen luotettavuus.....	19
4.3.1 Validiteetti.....	19
4.3.2 Reliabiliteetti.....	19
5. TUTKIMUKSEN TULOKSET.....	20
5.1 Vastaajien perustiedot.....	20
5.2 Työllistyminen valmistumisen jälkeen.....	23
5.3 Tiedot työpaikasta.....	24
5.4 Työpaikan sijainti.....	27
5.5 Tapa, jolla vastaaja sai nykyisen työpaikan.....	28
5.6 Mitä vastaaja on tehnyt valmistuttuaan ammattikorkeakoulusta.....	29
5.7 Tradenomi ja yrittäjyys.....	30
5.8 Tiimityöskentelytaidot.....	33
5.9 Tietokonekäyttötaidot.....	34
5.10 Koulutuksen vastaavuus tämänhetkiseen työhön nähden.....	35
5.12 Merkitsevin tekijä työllistymisen kannalta.....	36
5.13 Asema, jossa valmistunut aikoo olevansa 5-10 vuoden kuluttua.....	38
5.14 Palkkaus.....	38
6. JOHTOPÄÄTÖKSET.....	39
6.1 Tutkimuksen tavoite.....	39
6.2 Työllistyminen.....	39
6.3 Vastaako työ ja työntekijän asema tradenomin koulutusta.....	39

6.4 Seudullinen sijoittuminen valmistumisen jälkeen.....	40
7. POHDINTA	41
7.1 Seudullinen vaikutus.....	41
7.2 Yrittäjyys.....	43
7.3 Työharjoittelun vaikutus työllistymiseen.....	43
7.4 Jämsänkosken Tiimiakatemian vaikutus työelämässä tarvittaviin kvalifikaatioihin.....	44
8. KEHITYSEHDOTUKSET	46
LÄHTEET	47
LIITTEET	50
<i>Liite 1</i>	50
<i>Liite 2</i>	54

1. JOHDANTO

Suomessa ammattikorkeakoulut elävät muutoksen aikaa.

Opetusministeriön suorittaman arvioinnit ovat osoittaneet, etteivät suomalais-ten korkeakoulujen toimintaedellytykset ole samalla tasolla muiden eurooppalaisten tai yhdysvaltalaisen korkeakoulujen kanssa.

Muutos on välttämätön, mikäli Suomi haluaa kilpailla maailman johtavien yliopistojen kanssa.

Keskeisinä tavoitteina korkeakoulu-uudistuksessa opetusministeriön mukaan ovat muun muassa koulutuksen ja tutkimuksen laadun vahvistaminen, alueellisesti vaikuttavamman korkeakouluverkon saavuttaminen sekä osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen ja joustava reagointikyky toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Yliopistoja ja ammattikorkeakouluja on vuonna 2012 nykyistä vähemmän ja ne ovat pääsääntöisesti nykyistä suurempia. (Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat 2008.)

Konkreettisesti uudistus näkyy esimerkiksi pienempien paikkakuntien ammattikorkeakouluyksiköiden lakkautuksena. Tämä tietää loppua muun muassa Jyväskylän ammattikorkeakoulun alaisuudessa toimivalle liiketalouden yksikölle Jämsänkoskella. Uusi vuosiluokka ei enää aloita tradenomin opintojaan Jämsänkosken Tiimiakatemiassa vuoden 2008 syksyllä.

Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää, kuinka Jämsänkoskelta valmistuneet tradenomit ovat sijoittuneet työelämään. Opinnäytetyössä selvitettiin myös, että pystyikö pieni teollisuuslähtöinen paikkakunta tarjoamaan liiketalouden ammattilaisille koulutusta vastaavia työllistymismahdollisuuksia.

Aikaisemmin Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneiden työllistymistä on tutkittu yhdessä Jyväskylän ammattikorkeakoulun Tiimiakatemian kanssa.

Toimeksiantajana opinnäytetyössä toimii Jyväskylän ammattikorkeakoulu Jämsänkosken Tiimiakatemian. Yksikön koulutusvastaava Sinikka Hakkarainen toimii opinnäytetyön yhteyshenkilönä.

1.1 Tutkimuksen taustaa

Idea opinnäytteen teosta ja sen aiheesta syntyi keskustelussa koulutusvas-
taava Sinikka Hakkaraisen kanssa. Hänellä oli pitkään ollut idea kyseisen tut-
kimuksen toteutuksesta. Nyt, kun päätös yksikön lakkauttamisesta on tehty,
on ajankohtaista selvittää mitä mieltä Jämsänkoskelta valmistuneet tradenomit
ovat koulutuksestaan ja Tiimiakatemiain oppimismetodista.

”Helmikuussa 2004 työllisyystilanne on tyydyttävä. Tradenomien
yleinen työllisyystilanne ja valmistumisen jälkeinen työllistyminen
on heikentynyt yleisen suhdannekehityksen seurauksena.”

(Akava 2004, 93.)

1.2 Tutkimuksen tavoite

Tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa siitä kuinka moni valmistuneista on
työllistynyt, vastaako saatu työpaikka tradenomin koulutusta ja kuinka moni
valmistuneista on jäänyt alueelle töihin.

Opinnäytteen pääongelmaksi muodostui seuraava kysymys:

**Miten Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneet ovat työllistyneet ja
vastaako työ heidän tradenomin koulutustaan?**

Seuraavilla alakysymyksillä haettiin lisätietoa tutkimuksen pääkysymykseen:

- 1. Mitkä tekijät vaikuttavat kyselyyn vastanneiden mielestä eniten
työllistymiseen?**
- 2. Kuinka moni valmistuneista on jäänyt alueelle valmistuttuaan?**

2. TYÖMARKKINOIDEN KEHITYS

Työmarkkinat toimivat 1990-luvun alkuun asti Suomessa suunnitelmien mukaisesti. Muuttuviin tilanteisiin osattiin varautua työllisyyden ylläpitämiseksi. Yhteiskunta toimi ennusteiden mukaan ja koulusta valmistuneet pääsivät oman alansa töihin. Työpaikkaa vaihdettiin tarvittaessa ja työssä eteneminen tapahtui ilman ongelmia. Työvoimatoimistosta sai apua työpaikan ja alan valinnassa, mikäli urasuunnitelmat eivät olleet aivan selkeitä. (Pyykkö 2001, 15.)

1990-luvun alussa alkoi maassamme näkyä työhön liittyvää epävarmuutta, jonka taustalla olivat lamaan ja rakennemuutokseen liittyvät asiat, teknologian kehittyminen sekä talouden globalisoituminen. Suomi muuttui lyhyessä ajassa laman aikaansaamana täystyöllisyyden palkkayhteiskunnasta epävarmojen työmarkkinoiden yhteiskunnaksi. (Korhonen, Mäkinen ja Valkonen 1999, 23.) Työmarkkinoiden ennustettavuus ja varmat työpaikat katosivat sekä työssä eteneminen vaikeutui. Massatyöttömyydestä toipuminen käynnistyi ja eteni hitaasti. (Pyykkö 2001, 15.)

Lokakuussa 2004 Suomen työttömyysaste alitti Euroalueen työttömyysasteen ensimmäistä kertaa sitten 1990-luvun alun suuren laman. Vaikka tätä voidaan pitää jopa historiallisena tapauksena, on työttömyys Suomessa edelleen kovin tavallista. (Hämäläinen, Taimio & Uusitalo 2005, 7.)

Laman aikana ja varsinkin sen jälkeen työttömiksi joutuneita on kannustettu yrittäjyyteen ja itsensä työllistämiseen. Houkuttimina on käytetty työvoimapolitiittista koulutusta, starttirahoja sekä kuntien myöntämiä pieniä avustuksia. (Korhonen ym. 1999, 25.)

Työllisyys on lisääntynyt laman aikaisista pohjalukemista 319 000 työpaikalla eli 45 500 työpaikalla vuodessa vuosien 1994–2001 aikana. Työllisyysaste oli ennen lamaa vuonna 1990 74,3 % ja laman alettua se painui alimmillaan noin 60 % vuonna 1994. (Työministeriö 2002, 68–69.)

2.1 Tradenomien työmarkkinat

Ekonomiliiton ja Tradenomiliiton virallisen julkaisun mukaan kaupallisen korkeakoulututkinnon suorittaneiden työllisyys on suhdanneherkkää. Varsinkin koulutusta vastaava työllistyminen vaihtelee rajusti. Tradenomien työttömyys on noin kuusi prosenttia vuonna 2007, laadullinen eli koulutusta vastaava työttömyys on kuitenkin laajempaa. Ekonomien työttömyys on muutamien prosenttien luokkaa ja vastavalmistuneillakin se laskee melko nopeasti noin viiteen prosenttiin.

Tradenomien työllistyminen ei ole määrällisesti eikä laadullisesti tarkoituksenmukaista, mikä johtuu liian suurista koulutusmääristä. Suomen Ekonomiliitto ja Tradenomiliitto ovatkin sitä mieltä, että ammattikorkeakoulusektorilta olisi siirrettävä koulutusvolyymiä toisen asteen kaupalliseen koulutukseen. (Liiketoimintaosaamisen koulutusta tiivistettävä 2007.)

Tradenomiliiton tekemän tutkimuksen (2004) mukaan eniten tradenomiopiskelijoita työllistyi kaupan tai palvelualan yrityksiin. Myös teollisuusyritykset ja julkinen hallinto olivat suosittuja työpaikkoja.

Tutkimuksen mukaan tradenomit työskentelivät eniten myyntitehtävien ja taloushallinnon tehtävien parissa. (Opiskelijat työelämässä 2004.)

Seuraavasta listasta selviää Tradenomiliiton määrittelemät suosituimmat työtehtävät:

- Muut tehtävät 25,7 %
- Markkinointitehtävät 20,2 %
- Taloudelliset tehtävät 19,6 %
- Tietojenkäsittelytehtävät 10,9 %
- Tuotannolliset ja materiaalitalouden tehtävät 7,9 %
- Yleishallinnolliset tehtävät 4,2 %
- Opetus- ja tutkimustehtävät 4,2 %
- Henkilöstöhallinnolliset tehtävät 3,8 %
- Rahoitus- ja vakuutustehtävät 3,6 %

(Tradenomien sijoittuminen eri työtehtäviin 2008.)

2.2 Työntekijän valintakriteerit

Massatyöttömyyden jälkeen työntekijän valintakriteerit ovat muuttuneet. Pyykön mukaan työmarkkinoilla siirryttiin ammattimarkkinoista osaamismarkkinoihin. Tärkeimmiksi ominaisuuksiksi ovat muodostuneet ongelmanratkaisutaito ja jonkin erityisosaamisalueen hallinta.

Koulutus ja ammatin hankkiminen ovat edelleenkin hyvin merkittäviä tekijöitä, koska ongelmanratkaisutaito ja erityisosaaminen syntyvät koulutuksen, ammattitaidon sekä kokemuksen pohjalta. Tärkeimpiä erityisosaamistaitoja ovat muun muassa kielitaito, myyntitaito, asiakaspalvelutaito, sosiaalisen osallistumisen ja kommunikoinnin taito sekä tietotekniikan taidot. (Pyykkö 2001, 16.)

Työntekijöitä haetaan harvemmin enää töihin lehti-ilmoitusten perusteella. Vain noin kolmannes työpaikkailmoituksista tulee kaikkien työnhakijoiden nähtäville. Syy tähän on runsas työvoiman tarjonta. Työvoimaa on ollut tarjolla enemmän, kuin tarvetta työntekijöille. Lisäksi työntekijöiden valinta ja valikointi suurista hakijamääristä on aikaa vievää, kallista, hidasta ja hankalaa. Työnantaja ei usein haekaan avoimeen paikkaan parasta mahdollista vaihtoehtoa vaan usein sopiva henkilö riittää. Yhä useammin työntekijät tulevat töihin tilapäisiin ja vähemmän arvostettuihin töihin, työharjoitteluun tai sijaisiksi. Tämän lyhytkestoisen työrupeaman aikana työnantajalla on mahdollisuus selvittää omaako työntekijä työhön tarvittavia taitoja ja tietoja.

(Mts. 16–17.)

Tradenomiliiton mukaan valmistuneilla tradenomi hallitsee laaja-alaisesti seuraavat tiedot ja taidot:

- käytännölliset perustiedot ja -taidot sekä niiden teoreettiset perusteet hallinnon ja kaupan alan asiantuntijatehtävissä toimimista varten
- hyvät viestintätaidot
- hyvä kielitaito
- edellytykset alan kehityksen seuraamiseen ja jatkuvaan kouluttautumiseen
- alan kansainvälisen toiminnan edellyttämät valmiudet

Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto antaa mahdollisuuden työllistyä monipuolisesti kaupan, teollisuuden, palveluyritysten tai julkishallinnon esimies- ja asiantuntijatehtäviin sekä kotimaassa että ulkomailla. Tradenomi voi toimia vaativissa markkinoinnin, taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, logistiikan, tietojenkäsittelyn tai kansainvälisen kaupan asiantuntijatehtävissä. Koulutus luo hyvät edellytykset oman yritystoiminnan harjoittamiselle. (Koulutuksen antamat valmiudet, 2008.)

2.4 Työmarkkinat tulevaisuudessa

Jatkuvasti muuttuva työympäristö vaatii ihmisiltä moniosaamista ja kokonaisuuden hallintaa. Teoreettisen tiedon hallinta on yhtä tärkeää, kuin käytännön kokemus. Tämä vaikuttaa niihin yksilöihin, jotka ovat jo työelämässä sekä myös niihin, jotka ovat vasta matkalla kohti työelämää ja työmarkkinoita. Osaaminen ei enää tulevaisuudessa rajoitu pelkästään tehtäväkohtaiseen osaamiseen, vaan on hallittava monimutkaisempia kokonaisuuksia. (Hätönen 2007, 7.)

Suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle työllistymismahdollisuudet muuttuvat rajusti. Vuosi 2010 merkitsee Suomelle väestöllistä taitekohtaa. Silloin työikäinen väestö alkaa vähentyä. Väestön vanhenemisesta huolimatta käytettävissä on paljon työvoimavaroja, joita hyödyntää. Nähtäväksi jääkin, saadaanko uusia työpaikkoja syntymään riittävästi korvamaan rakennemuutoksessa häviäviä paikkoja, kohtaavatko työvoiman kysyntä ja tarjonta, riittääkö osaaminen ja onnistutaanko kaikkea potentiaalista työvoimaa hyödyntämään. (Työvoima 2025, 2008.)

Suomen väestön ikääntyminen koetaan mahdollisena ongelmana, sillä väestön ikärakenteen muuttumisesta seuraa heikentynyt huoltosuhde ja työvoimapula. Työvoimapulan riski on vielä suurempi, mikäli siirtolaisuus suomessa ei lisäännä merkittävästi, ulkomaalaiset tekevät pääosin ns. aputöitä ja jos korkeasti koulutetut työntekijät vievät ammattitaitonsa kansainvälisille markkinoille. (Korhonen-Yrjänheikki 2004, 92.)

Muuttuva työllisyystilanne vaatii työkäisiltä panostusta. Aikaisemmin ammatillisen koulutuksen turvin saattoi selvittää läpi kokonaisen työuran, kun taas nykypäivänä ja tulevaisuudessa työntekijöiltä edellytetään osaamisen jatkuvaa ylläpitämistä, täydennyskouluttautumista ja usein myös uudelleen kouluttautumista. (Korhonen ym. 1999, 28.)

Vain harvoille työpaikoille palkataan työntekijöitä ikään kuin odottamaan työpaikkaa. Akuutti työvoiman tarve onkin keskeisin ehto palkkaamisessa. Aikaisemmin oli vielä mahdollista, että hyvä hakija saatettiin sijoittaa joksikin aikaa esimerkiksi avustaviin tehtäviin ennen kuin hänelle voitiin järjestää osaamista ja koulutusta vastaava paikka organisaatiosta. (Naumanen & Silvennoinen 1996, 135.)

2.5 Työelämän kvalifikaatiot

Kvalifikaation käsitettä on käytetty kuvaamaan työprosessin edellyttämiä tietoja, taitoja, valmiuksia, asenteita sekä kokemuksen tuomaa pätevyyttä. Näin ollen oletetaan, että lisääntyvä kvalifikaatio parantaa työn tuottavuutta.

Kvalifikaatio käsite viittaa samaan aikaan työn sisältöön ja työntekijän ominaisuuksiin. Työssä muutokset voivat tapahtua yhtäkkiä, kun taas työntekijän muutosprosessi on pitkäaikainen prosessi. Usein kvalifikaatio ymmärretään ominaisuuksina, joita yksilö hankkii koulutuksella ja käyttää työelämässä. Näitä ominaisuuksia ovat esimerkiksi tiedot, taidot ja toimintatavat. (Järvinen 2000, 32.)

Järvisen (2000) mukaan kvalifikaatio tulee nähdä vuorovaikutussuhteena, jossa yksilön pätevyys kohtaa työn ehdot. Koulutus ei yksinään tuota kvalifikaatioita. Koulutuksen tehtävänä on kehittää yksilössä niitä valmiuksia, jotka muotoutuvat kvalifikaatioiksi tilanteissa, joissa yksilö joutuu käyttämään valmiuksiaan. Mitä paremmin yksilön pätevyys ja ympäristön asettamat vaatimukset kohtaavat, sitä helpommin yksilö pystyy hallitsemaan tulevia tilanteita. Kvalifikaatiovaatimukset ovat niitä vaatimuksia, joita yhdessä työ ja työnantaja edellyttävät työntekijältä. (Mts. 33.)

Väisänen teoksessa Rantalaihon (1996), Vahervan (1998) ja Varilan (1999) mukaan tärkeitä tekijöitä työelämän kvalifikaatioiden kehittymisessä ovat monipuoliset, vaativat ja haasteelliset työtehtävät. Haasteellisuudessa pitää kiinnittää huomiota siihen, että jokaiselle yksilölle löytyy sopiva taso, ettei oppimisympäristöstä tule liian painostava. Oppimisympäristön on siksi oltava tehokas, mutta samaan aikaan miellyttävä ja turvallinen. Haasteellisesta tehtävästä suoriutuminen kasvattaa yksilön itseluottamusta ja samalla työntekijän sisäinen motivaatio kasvaa. (Väisänen 2003, 38.)

Kvalifikaatiotyypit

Väärälän esittämässä mallissa (Väisänen 2003, 36–37) työelämän kvalifikaatioita on eritelty erilaisten kykyjen ja ominaisuuksien mukaan. Tuotannollistekniset kvalifikaatiot luovat pohjan työssä menestymisen kannalta, muut kvalifikaatiot ovat lähinnä auttavia sekä tukevat työssä pärjäämistä ja menestymistä.

Tuotannollistekniset kvalifikaatiot

Tuotannollisteknisiä kvalifikaatioita ovat mm. ammatilliset tiedot, taidot ja pätevyys. Nämä kvalifikaatiot ovat oleellisia, jotta työstä voi suoriutua mahdollisimman hyvin.

Motivaatiokvalifikaatiot

Motivaatiokvalifikaatiot pitävät sisällään työntekijän oma-aloitteisuutta, itsestä otetta ja työhön sitoutuneisuutta koskevia ominaisuuksia.

Mukautumiskvalifikaatiot

Mukautumiskvalifikaatioilla tarkoitetaan työntekijän perustaitoja, joita ovat muun muassa sopeutuminen työelämän sanelemiin pelisääntöihin ja työnantajat asettamiin ehtoihin. Näitä ehtoja ovat esimerkiksi työaika, -tahti, -kuri sekä tunnollisuus.

Sosiokulttuuriset kvalifikaatiot

Sosiokulttuuriset kvalifikaatiot ovat niitä ominaisuuksia, tietoja ja taitoja, jotka liittyvät työnantajan organisaatiokulttuuriin. Näitä ominaisuuksia, tietoja ja tai-

toja tarvitaan erityisesti tiimityöskentelyssä, verkostoitumisessa, kommunikoinnissa ja vuorovaikutuksessa.

Innovatiiviset kvalifikaatiot

Innovatiiviset kvalifikaatiot edesauttavat työprosessin kehittämistä sekä selviytymistä ennalta arvaamattomissa kriisitilanteissa. Muutosten havainnointi, työn analysointi, jatkuva oppiminen, ammattitaidon kehittäminen ja suunnittelu ovat tärkeimpiä työssä oppimisen kvalifikaatioita.

Väisäsen teoksessa Väärälän (1995) mukaan nämä työn erilaiset kvalifikaatiotyypit toimivat vuorovaikutteisesti. Painotus vaihtelee johtuen muuttuvasta työympäristöstä. Nykyajan yhteiskunnassa tärkeimmiksi työn kvalifikaatiotyypeistä ovat muodostuneet sosiokulttuuriset ja innovatiiviset kvalifikaatiot. Tärkeimpinä ominaisuuksina pidetään siis tiimityöskentelytaitoja, roolinottokykyä, työssä oppimista ja ongelmanratkaisukykyä. (Väisänen 2003, 36–37.)

3. JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU

Aloittaessaan virallisena ammattikorkeakouluna elokuussa vuonna 1997 Jyväskylässä oli mahdollista opiskella neljää ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusala. Nämä alat olivat tekniikka ja liikenne, matkailu-, ravitsemis- ja talousala, hallinto ja kauppa sekä sosiaali- ja terveysala.

Syksyllä 1997 ammattikorkeakouluun liittyi ammatillinen opettajakorkeakoulu. Myöhemmin Jyväskylän ammattikorkeakouluun liitettiin vielä informaatioteknologian, luonnonvarainstituutin ja kulttuurin koulutusohjelmat.

(Suosara 2007, 126.)

Tällä hetkellä Jyväskylän ammattikorkeakoulusta voi saada opetusta siis kahdeksalta eri alalta. Opiskelijoita ammattikorkeakoulussa on vuonna 2008 noin 8000. (Osaaminen kilpailukyvyksi 2008.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulun visio

Jyväskylän ammattikorkeakoulun visiona on olla kansainvälisesti tunnustettu korkeakoulu ja merkittävä aluekehittäjä. (Visio, missio ja arvot 2008.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulun missio

Jyväskylän ammattikorkeakoulun missiona on toimia kansainvälisesti suuntautuneena korkea-asteen koulutus- ja kehittämissyhteisönä, joka lisää Keski-Suomen työelämän osaamista, kilpailukykyä, yrittäjyyttä sekä väestön hyvinvointia. (Visio, missio ja arvot 2008.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulun arvot

Arvoikseen Jyväskylän ammattikorkeakoulu on määritellyt vastuun, luottamuksen ja luovuuden. (Visio, missio ja arvot 2008.)

3.1 Tiimiakatemia metodi ja sen synty

Tiimiakatemia metodi sai alkunsa Timo Partasen ideasta luoda täysin erilainen liiketalouden opiskelumetodi. Partasen luoma Tiimiakatemia malli perustuu David A. Kolbin kokemuksellisen oppimisen teoriaan. Tähän teoriaan pohjautuen Partanen loi oman kokemuksellisen teorian kehämallin, jonka mukaan käytännön tekemisen ja kokeilun kautta saatavat kokemukset vahvistavat ajatuksia ja saavat aikaan kirjoista luetun teorian konkretisoitumisen kautta uuden asian oppimisen. (Halttunen 2007, 354, 355.)

Tiimiakatemia oppimismetodissa perinteinen luokkahuone korvattiin ympyrän muotoon asetetuilla nojatuoleilla, luennoiva opettaja muuttui tukevaksi ja ohjaavaksi valmentajaksi sekä tenttiminen tekemällä oppimiseksi. Uudessa metodissa haluttiin eroon tiukoista lukujärjestyksistä, oppimistahdin määräsi opiskelija itse. Perinteisistä kursseista luovuttiin ja oppimista ryhdyttiin toteuttamaan tiimityöskentelyn ja projektien avulla. Tärkeintä projektien tekemisessä oli se, että ne vastasivat asiakkaiden todellisia tarpeita. Projektioppimisen vastapainona luettiin alaan liittyvää kirjallisuutta. (Mts. 354.)

Yrittäjyyttä ja työelämäläheisyyttä korostava uusi koulutusmalli levisi Jyväskylästä mm. Tampereelle, Rovaniemelle, Kotkaan ja Kokkolaan. (Mts. 358.)

3.2 Jämsänkosken Tiimiakatemia

Jyväskylän Ammattikorkeakoulun rehtori Mauri Panhelainen ja kehitysjohtaja Eero Suosara esittivät Opetusministeriölle idean Jämsän seudulle käynnistettävästä tavanomaisen liiketalouden koulutuksen sijasta yrittäjyyteen painottuvasta Tiimiakatemia-yksiköstä. Tämä yksikkö tukisi uuden yrittäjyyden synnyttämistä suurteollisuusvaltaiselle seudulle.

Jämsänkoskella Tiimiakatemia aloitti toimintansa vuoden 2001 syksyllä entisen Koskihotellin tiloissa. Yksikön vetäjäksi valittiin Sinikka Hakkarainen, valmentajiksi Lea Tapanainen ja Maija Vuorio. (Mts. 360.)

Jämsänkosken Tiimiakatemia on suuntautunut yritystoiminnan, johtamisen ja erityisesti markkinoinnin koulutukseen. Tiimiakatemiassa jokainen opiskelija kuuluu tiimiin ja liittyy mahdollisesti opintojensa alkuvaiheessa osuuskuntamuotoiseen yritykseen. Opiskelijat oppivat tekemiensä projektien kautta ja hankkivat tarvittavan teorian tiedon kirjoista ja asiantuntijaluennoista. (Hakala & Hakkarainen 2005, 119.)

Hyvistä toimitiloista ja mallikelpoisesta opetuksesta huolimatta vetovoima Jämsänkosken Tiimiakatemiaa kohtaan ei missään vaiheessa yltänyt Jyväskylän tasolle. Lisäksi ongelmaksi muodostui suuri Jyväskylään siirtoa hakevien opiskelijoiden määrä. (Halttunen 2007, 361.)

Opetushallitus vakinaisti Jämsänkosken Tiimiakatemia toimiluvan vuonna 2002. Pian vakinaistamisen jälkeen suomessa alkoi vahva rakenteellisen kehittämisen jakso, jonka tarkoituksena oli karsia pienet ammattikorkeakouluyksiköt. Vuonna 2006 Jyväskylän Ammattikorkeakoulun Oy:n hallitus päätti lakauttaa Tiimiakatemia liiketalouden tutkintokoulutuksen Jämsänkoskella osana valtakunnallista korkeakoulujen rakenteellista kehittämistä. (Mts. 361.)

Jämsänkoskella ei ala uutta tutkintoon johtavaa tradenomikoulutusta syksyllä 2008. Kirjoilla oleville opiskelijoille on mahdollisuus lopettaa opintonsa Jämsänkoskella tai siirtyä Jyväskylän toimipisteisiin.

Jatkossa Jämsänkosken toimintaa kytketään sekä tutkimus- ja kehittämistyön että työelämää palvelevan aikuiskoulutuksen osalta entistä tiiviimmin osaksi Keski-Suomessa toteutettavaa maakuntakorkeakoulua ja alueellisia kehittämishankkeita. Jämsänkoskella toiminta integroidaan entistä tiiviimmin tukemaan Jämsän seutukunnan alueellisia kehittämishankkeita.

(Jyväskylän ammattikorkeakoulun tavoitesopimus 2004 – 2006, 2008.)

3.3 Jämsän seutu opiskelupaikkakuntana

Kaikilla koulutusta antavilla oppilaitoksilla on alueellisen vaikuttavuuden näkökulmasta ainakin kaksi tehtävää ja asiakastahoa. Oppilaitoksen näkökulmasta ne palvelevat opiskelijajoukkoa, jonka pääasiallisena tavoitteena on hankkia tutkinto ja valmiudet, joiden avulla he voivat taas hankkia elantonsa ja toteuttaa itseään työelämässä. Samaan aikaan oppilaitos palvelee myös elinkeinoelämää tuottamalla sille uutta ja osaavaa työvoimaa.

Kumpikin tehtävä: tutkinnon tarjoaminen ja työvoiman koulutus ovat oppilaitokselle välttämättömiä. (Mäkinen & Korhonen 1999, 53.)

Mäkinen ja Korhonen (1999, 53) ovat määritelleet oppilaitoksille viisi eritoimintatyyppiä.

1. Suihkukaivo (lähtö, opiskelu ja työ samalla alueella)
2. Työntöpumppu (lähtö ja opiskelu samalla alueella, työ muualla)
3. Rikastamo (lähtö ja työ samalla alueella, opiskelu muualla)
4. Imupumppu (lähtö muualla, opiskelu ja työ samalla alueella)
5. Siirtopumppu (lähtö, opiskelu ja työ kaikki eri alueilla)

(Mts. 53.)

Oppilaitos voi hoitaa yhtä aikaa jopa kaikkia yllämainittuja toimintoja, mutta se profiloituu niiden keskinäisillä painotuksilla. Painotuserot tosin ilmaisevat eroja siinä, millaisia alueita oppilaitokset miltäkin osin palvelevat.

Pitää ottaa huomioon että alueellisen vaikuttavuuden arvioinnissa on kysymys aina yhdestä oppilaitoksesta kerrallaan. Jokaisella oppilaitoksella on oma ainutlaatuinen ympäristö, joka pitää sisällään sekä oppilaitosympäristön, että työmarkkinaympäristön. Tiettyä koulutusalaan tarjoavan oppilaitoksen olemassaolo lisää aina alan koulutuksen kysyntää lähiympäristössä.

(Mts. 53–57.)

Valmistuneiden työllistymisen ja sijoittumisen kannalta suhde lyhyellä aikavälillä on epäsymmetrinen työmarkkinoihin nähden. Enemmistö valmistuneista menee töihin sinne, missä koulutusta vastaavaa työtä on jo olemassa ja saa-

tavilla sen sijaan, että vastavalmistuneet jäisivät opiskelupaikkakunnalle luomaan itselleen koulutusta vastaavaa työtä.

(Mts. 57.)

3.4 Jämsänkosken Tiimiakatemia seudun strategisena kehittäjänä

Tiimiakatemian perusajatuksena on aikaansaada uutta liiketoimintaa ja yrittäjyyttä Jämsän seudulle. Uusia innovaatioita ja niiden kaupallista hyödyntämistä voi Tiimiakatemiassa harjoitella turvallisesti ilman suurta taloudellista riskiä. On hyvin mahdollista, että tutkinnon aikana syntyä toteuttamiskelpoisia uusia ideoita Jämsän seudun lähtökohdat ja kehittämistarpeet huomioon ottaen.

(Huikuri 2005, 39.)

Jämsän seudun vahvuuksia ovat suuret kansainvälistä yritystoimintaa harjoittavat yritykset. Vahva alihankinta- ja koulutusverkosto sekä matkailuala ovat suuria työllistäjiä alueella kansainvälisten toimijoiden lisäksi. Jämsänkosken Tiimiakatemia on toiminut pienten kaupunkiseutujen kehittämisessä verkottajana, yrittäjyyskasvattajana sekä liiketaloudellisen ja strategisen osaamisen lisääjänä. Toiminnalliset painopisteet ovat keskittyneet alueen yritysten ja muiden organisaatioiden ydinosaamiseen sekä sen kehittämiseen. Jämsänkosken Tiimiakatemiassa opetus on kulkenut käsi kädessä alueen tutkimus ja kehitystyön kanssa. (Hakala & Hakkarainen 2005, 119–121.)

Tiimissä työskenteleminen luo perustan vuorovaikutustaidoille, jotka rohkaisevat aktiiviseen yhteistyöhön alueen toimijoiden kanssa. Osuuskuntayrityksen pyörittäminen sekä projektitoiminta luovat kokemuksellisen oppimisen perustan, joka helpottaa yhteistyötä alueen yritysten kanssa. Jämsänkosken Tiimiakatemian yrittäjyyteen ja projektioppimiseen perustuva toimintatapa tukee seutukunnan elinkeino-strategioita uuden yritystoiminnan kehittämisessä ja yrittäjyyskasvatuksen edistämässä. (Mts. 121–122.)

Jämsänkosken Tiimiakatemia toimii Jämsän seudulla aktiivisena keskustelufoorumien rakentajana sekä verkostojen solmukohtana. Ammattikorkeakoulun projekteilla sekä tutkimus ja kehitystyöllä saattaa olla huomattavaa strate-

gista merkitystä pienten ja keskisuurten yritysten liiketoiminnan kehittymisen kannalta. Pk-yrityksillä ei usein ole mahdollisuuksia tai resursseja oman liiketoiminnan kehittämiseen, jonka takia Tiimiakatemiassa tehdyt projektit luovat seudun yrittäjille uusia mahdollisuuksia. Alueellisen osaamisen kehityksen edellytyksenä on

organisaation rajojen ja roolien limittyminen. Yhteistyö mahdollistaa sekä yritysten että koulutusorganisaatioiden vahvuuksien hyödyntämisen. Vaikka seudun eri toimijoiden yhteistyössä on omat vaikeutensa, onnistuessaan pyrkimykset tuottavat mitä parhaimpia seudullisen kasvun elementtejä.

(Mts. 125–127.)

Jämsänkosken Tiimiakatemian rooli pienten kaupunkiseutujen kehittäjänä on toimia seudullisena välittäjäorganisaationa. Tiimiakatemian ydinkyvyiksi koulutusorganisaation lisäksi kuuluvat institutionaalinen osaaminen, prosessiosaaminen ja strateginen osaaminen. Näiden kykyjen avulla Tiimiakatemian on pyrkinyt luomaan puitteet eri toimijoiden oman osaamisen kehittämiseksi. Yhdessä toimimisen taito on oleellista seudun kehitystyössä. Kumppanuus kilpailutekijänä onkin pienen seutukunnan mahdollisuus. Kumppanuuden edellytyksiä ovat tietopääoman yhdistäminen, luottamus ja lisäarvon tuottaminen kummallakin osapuolella. (Mts. 127.)

4. EMPIIRISEN TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tutkimus toteutettiin pääosin kvantitatiivisella tutkimusotteella. Suurimpaan osaan kysymyksistä vastausvaihtoehdot olivat ennalta määriteltä.

Kysymyslomake oli osaksi myös kvalitatiivinen, sillä se sisälsi joitakin avoimia kysymyksiä. Näillä avoimilla kysymyksillä pyrittiin saamaan lisäarvoa ennalta määriteltujen kysymysten seuraksi.

4.1 Tutkimusmenetelmät

Kysely toteutettiin lähettämällä kyselylomake kaikille Jämsänkosken Tiimiakatemiasta joulukuun 2007 mennessä valmistuneille tradenomille. Joulukuun mennessä Jämsänkoskelta oli valmistunut 80 tradenomia. Valmistuneet olivat sekä päivä-, että iltaopiskelijoita.

Lomake lähetettiin kaikille valmistuneille postitse, mutta kyselyyn oli myös mahdollisuus vastata sähköisesti internetissä. Kyselyyn oli mahdollista vastata 26.11.2007 - 7.12.2007 välisenä aikana.

Kysely laadittiin yhteistyössä Jämsänkosken Tiimiakatemian koulutusvastavaan Sinikka Hakkaraisen kanssa. Kyselylomake sisälsi sekä avoimia, että monivalintakysymyksiä. Kysymyslomake on liitteessä 1.

Kyselystä saatu aineisto analysoitiin SPSS 9.0 for Windows tilasto-ohjelmalla. Tulokset muunnettiin taulukoksi Microsoft Excel taulukko-ohjelman avulla.

4.2 Tutkimuksen perusjoukko

Sijoittumiskyselyn perusjoukko koostuu Jämsänkosken Tiimiakatemiasta tradenomeiksi valmistuneista opiskelijoista. Kyselylomake lähetettiin 80 valmistuneelle tradenomille. Posti palautti 4 lomaketta tuntemattoman vastaanottajan takia. Kyselyitä palautui 49 kappaletta, joista yksi jouduttiin hylkäämään. Kymmeneen lomakkeeseen oli vastattu sähköisesti, muut palautuivat kirjallisina. Vastausprosentti oli noin 61 %, joten kyselyä voidaan pitää luotettavana.

4.3 Tutkimuksen luotettavuus

4.3.1 *Validiteetti*

Validiteetilla tarkoitetaan sitä, että mitataanko tutkimuksessa juuri sitä mitä oli tarkoituskin mitata. (Metsämuuronen 2002b, 11.)

Tässä tutkimuksessa validiteetti pyrittiin varmistamaan sillä, että ennen kysymyslomakkeen laatimista tutkija tutustui aiempiin työhön sijoittumista koskeviin tutkimuksiin ja työllistymistä koskevaan kirjallisuuteen. Tällä tavoin pyrittiin varmistamaan se, että kyselyllä selvitettäisiin oikeita ja tarpeellisia asioita.

4.3.2 *Reliabiliteetti*

Reliabiliteetilla tarkoitetaan mittaustuloksen toistettavuutta. Mikäli mitattaisiin samaa ilmiötä monta eri kertaa samalla mittarilla, kuinka samanlaisia tai toisistaan poikkeavia vastauksia saataisiin. Tulos on reliaabeli, mikäli vastaukset olisivat melko samanlaisia eri mittauskerroilla, eikä mittauksessa ilmene systemaattista virhettä. (Metsämuuronen 2002a, 33.)

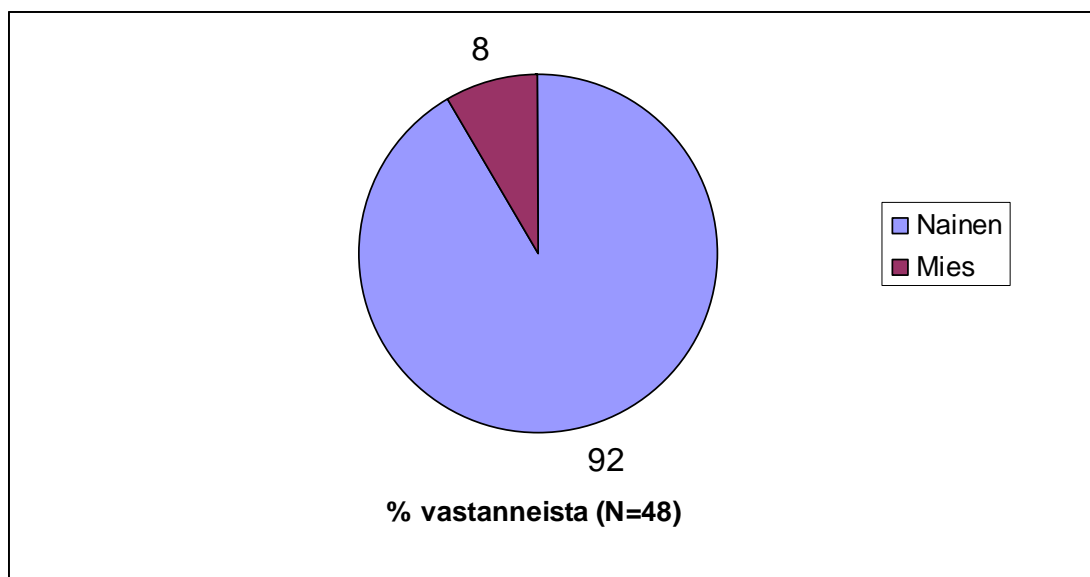
5. TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tutkimukseen oli mahdollista vastata joko internet-kyselynä tai perinteisemmällä tavalla paperilomakkeella. Kyselyajan loputtua syötettiin kaikki paperilomakevastaukset Digium-ohjelmaan, josta kaikki vastaukset saatiin suoraan Excel-tiedostoon. Spss-ohjelman avulla tehtiin vastauksista prosenttijakaumat.

5.1 Vastaaajien perustiedot

Sukupuoli

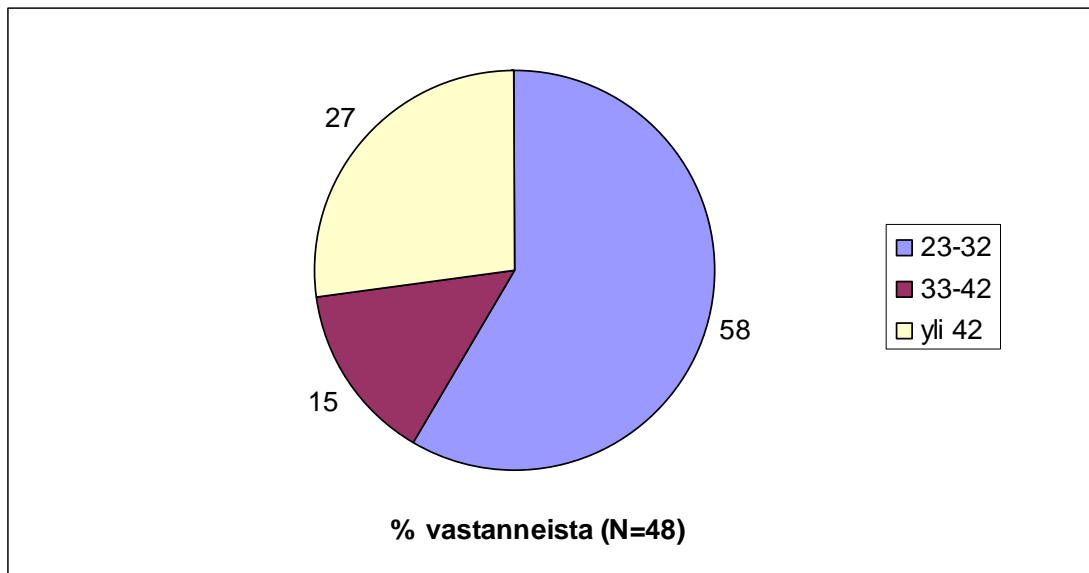
Melkein kaikki vastaajat olivat naisia. Vain 4 vastanneista oli miehiä. (Kuvio 1.)

KUVIO 1. Vastanneiden sukupuolijakauma

Vastanneiden ikä

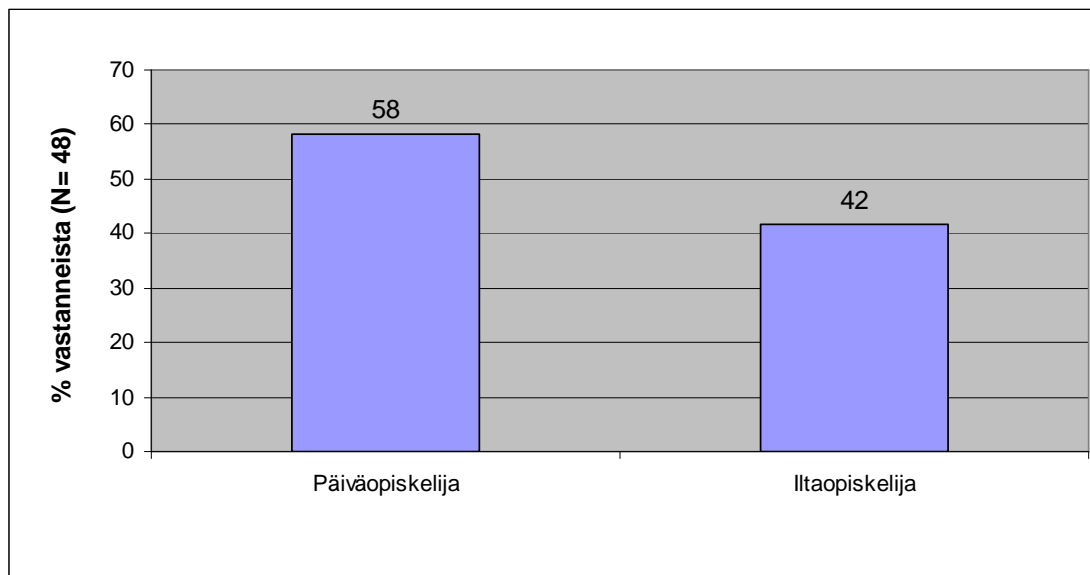
Valtaosa vastaajista oli iältään 23 vuodesta 32 ikävuoteen. Hieman yli neljännes oli yli 42 vuotiaita. Vanhin Jämsänkosken Tiimiakatemiaalta valmistunut tradenomi kyselyyn vastanneista oli 54-vuotias. (Kuvio 2.)

KUVIO 2. Vastanneiden ikäjakauma

Opiskelun suoritusstapa

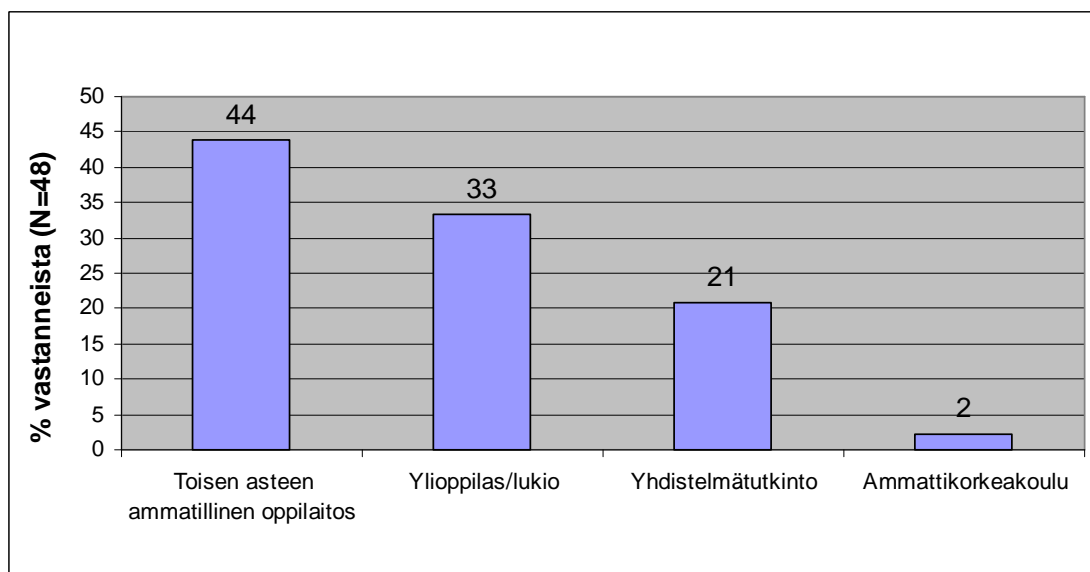
Enemmistö vastaajista oli päiväopiskelijoita. (Kuvio 3.)

KUVIO 3. Kartoitukseen osallistuneiden opintojen suoritusstapa

Aikaisempi koulutus

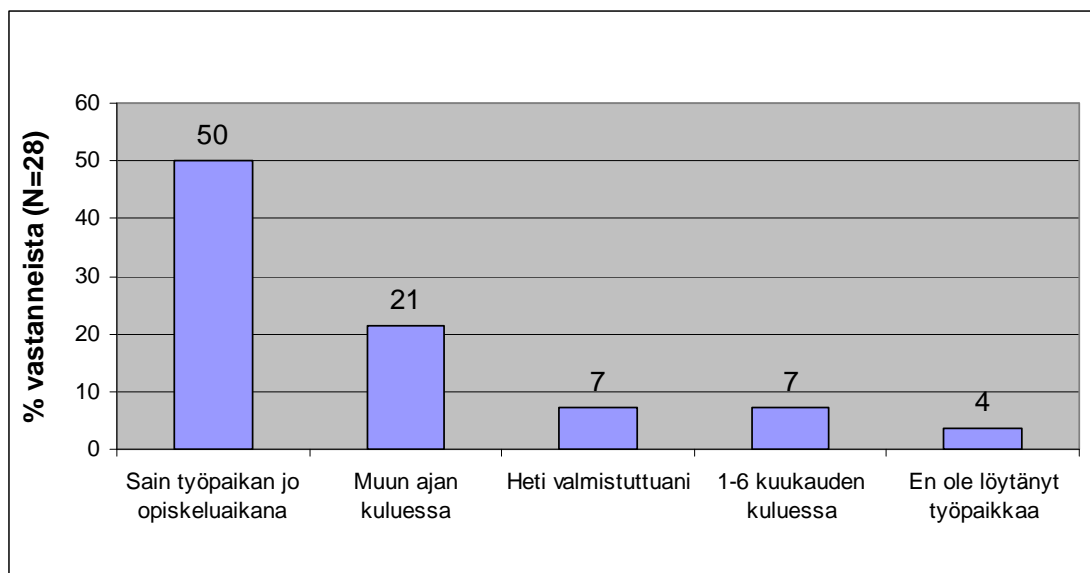
Suurin osa valmistuneista oli suorittanut toisen asteen ammatillisen koulutuksen. Melkein kaikki ammattikoulupohjaiset opiskelijat olivat kauppaoppilaitoksen käyneitä merkonomeja. (Kuvio 4.)

KUVIO 4. Vastanneiden aikaisempi koulutus

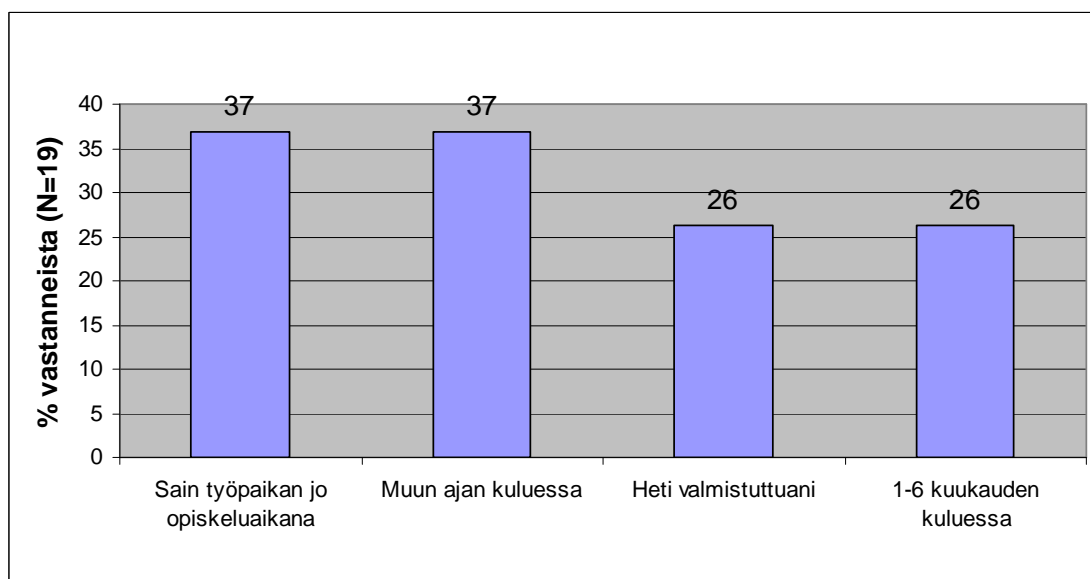
5.2 Työllistyminen valmistumisen jälkeen

Puolet päiväopiskelijoista sai työpaikan jo opiskeluaikana. Vain yksi vastanneista päiväopiskelijoista ei ole löytänyt työpaikkaa. (Kuvio 5.)

KUVIO 5. Päiväopiskelijoiden työllistyminen valmistumisen jälkeen

Suuri osa iltaopiskelijoista oli jo töissä aloittaessaan opiskelut. Kukaan iltaopiskelijoista ei ole työttömänä. (Kuvio 6.)

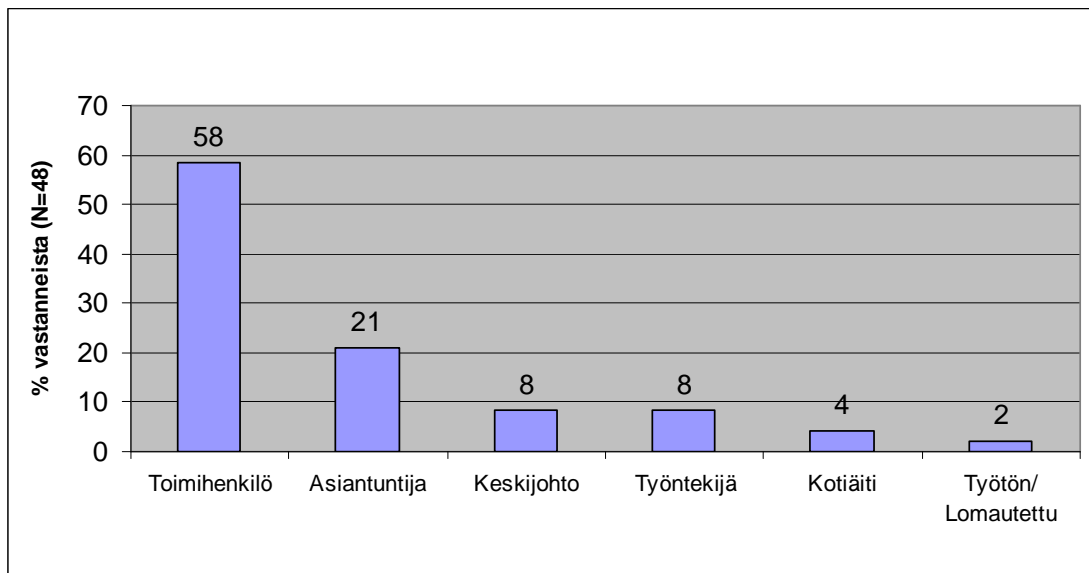

KUVIO 6. Iltaopiskelijoiden työllistyminen valmistumisen jälkeen

5.3 Tiedot työpaikasta

Vastaajien asema

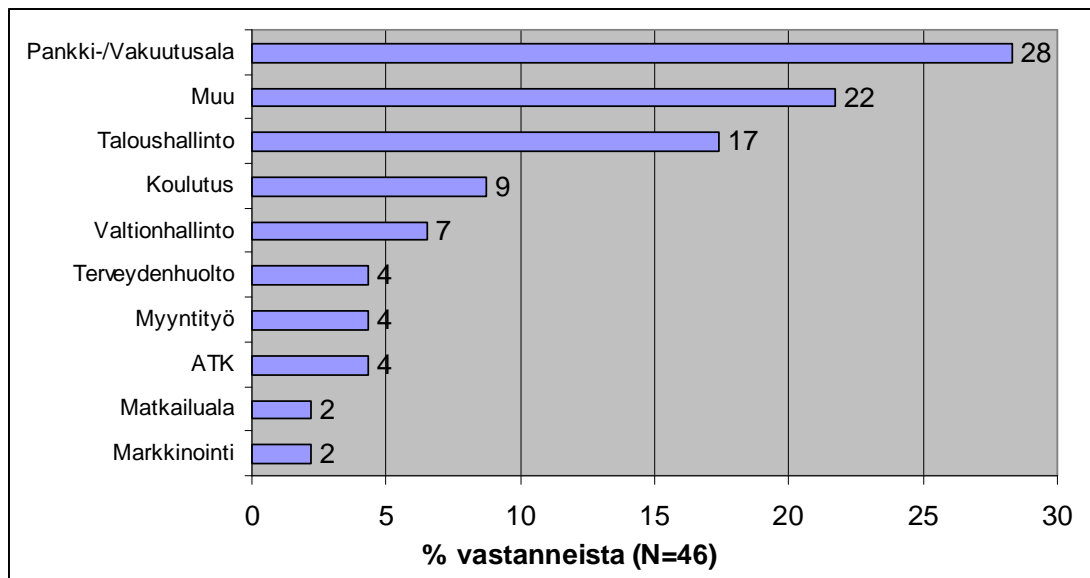
Suurin osa vastaajista työskentelee toimihenkilönä. Vain yksi vastaajista on työtön. (Kuvio 7.)

KUVIO 7. Vastaajien asema

Vastaajien toimiala

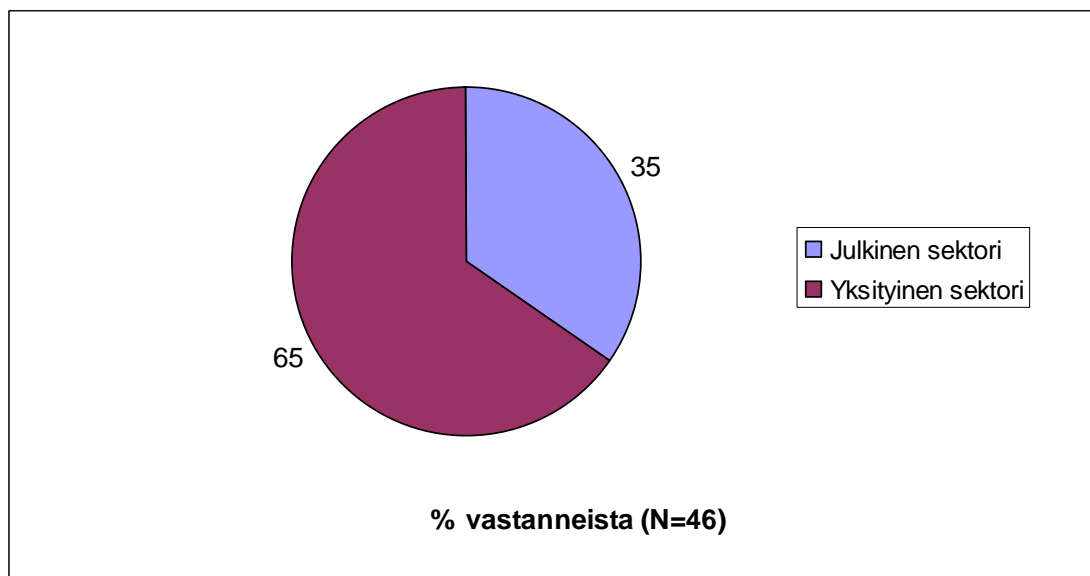
Lähes kolmasosa vastaajista työskentelee pankki- tai vakuutusalaalla. Muita aloja, joilla vastaajat työskentelevät ovat esimerkiksi kuljetus-, puutarha- ja turvallisuusala. (Kuvio 8.)

KUVIO 8. Vastaajien toimiala

Vastaajien työnantaja

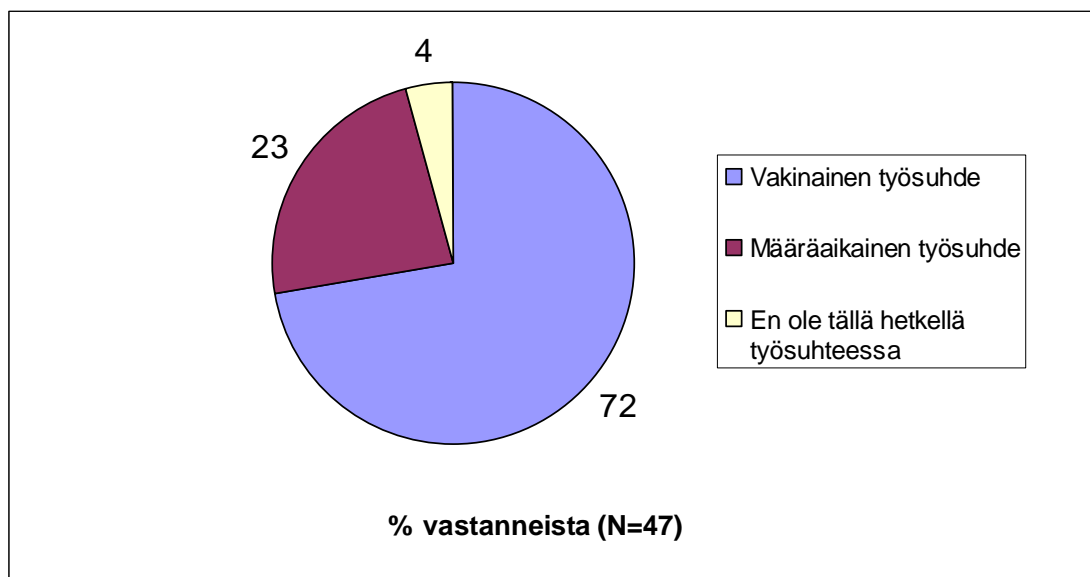
Suurin osa vastaajista työskentelee yksityisellä sektorilla. (Kuvio 9.)

KUVIO 9. Vastaajien työnantaja

Työsuhteen laatu

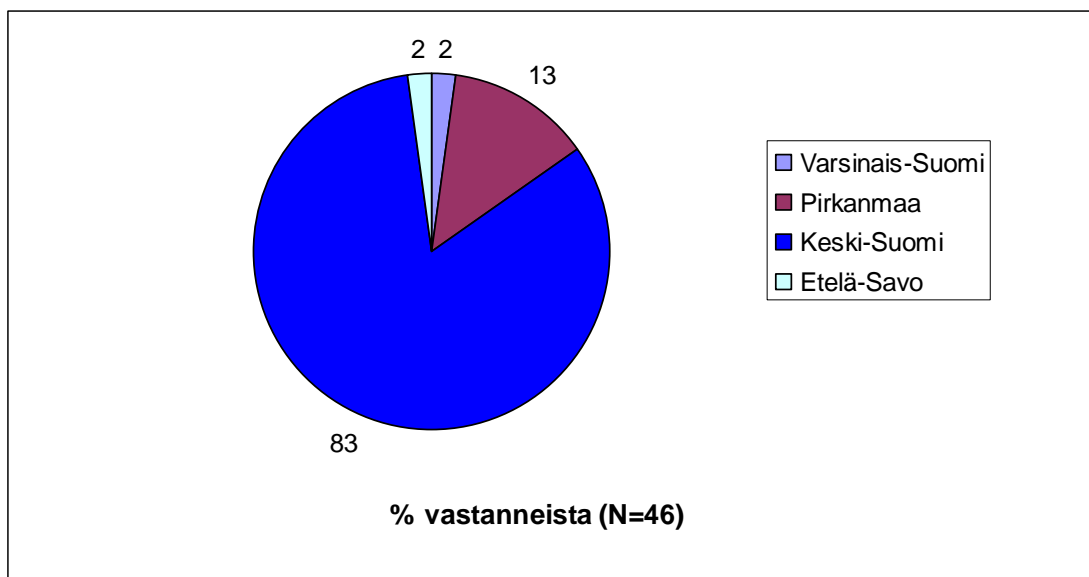
Lähes kolme neljäsosaa vastaajista on vakinaisessa työsuhteessa. (Kuvio 10.)

KUVIO 10. Vastaajien työsuhteen laatu

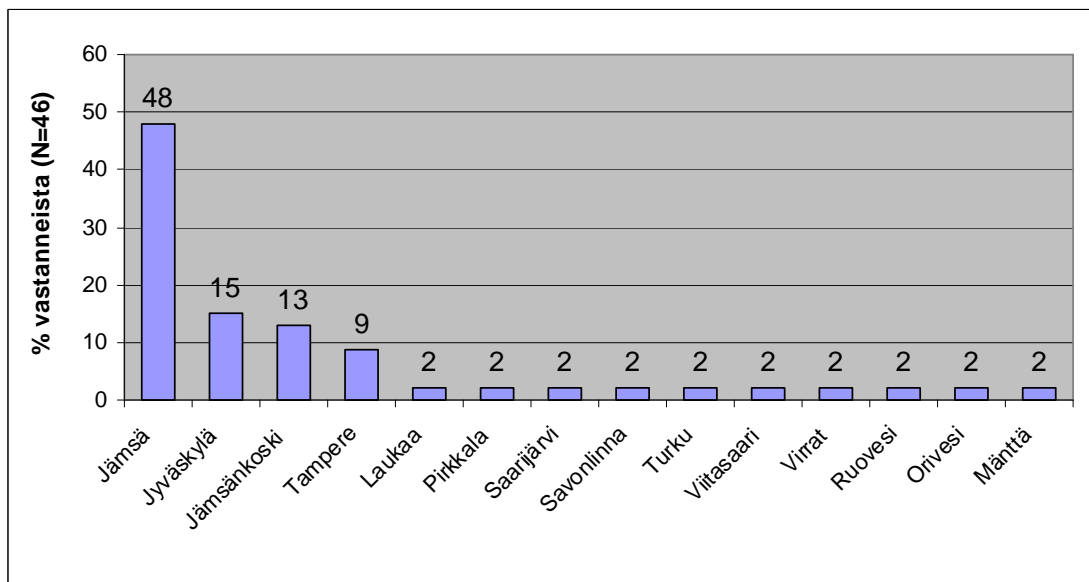
5.4 Työpaikan sijainti

Suurin osa vastaajista työskentelee Keski-Suomessa. (Kuvio 11.)

KUVIO 11. Vastaajien työpaikan sijainti

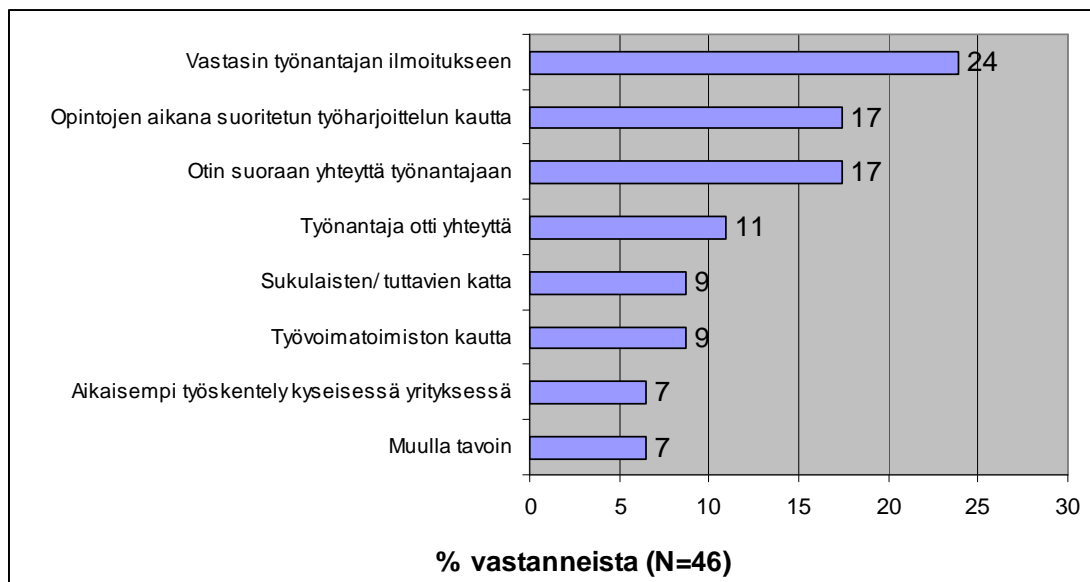
Yli puolet vastaajista työskentelee Jämsässä tai Jämsänkoskella. (Kuvio 12.)

KUVIO 12. Paikkakunta, jossa työpaikka sijaitsee

5.5 Tapa, jolla vastaaja sai nykyisen työpaikan

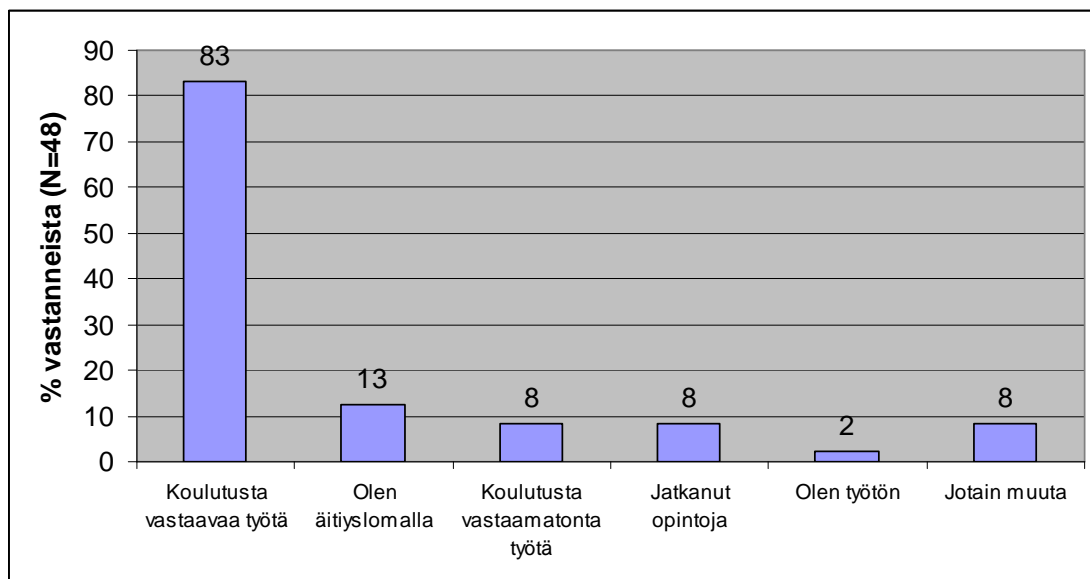
Suurin osa vastaajista sai työpaikkansa vastaamalla työnantajan ilmoitukseen. Opintojen aikana tehty työharjoittelu koettiin myös merkittäväksi tekijäksi työpaikan löytymisen kannalta. (Kuvio 13.)

KUVIO 13. Tapa, jolla vastaaja sai nykyisen työpaikan

5.6 Mitä vastaaja on tehnyt valmistuttuaan ammattikorkeakoulusta

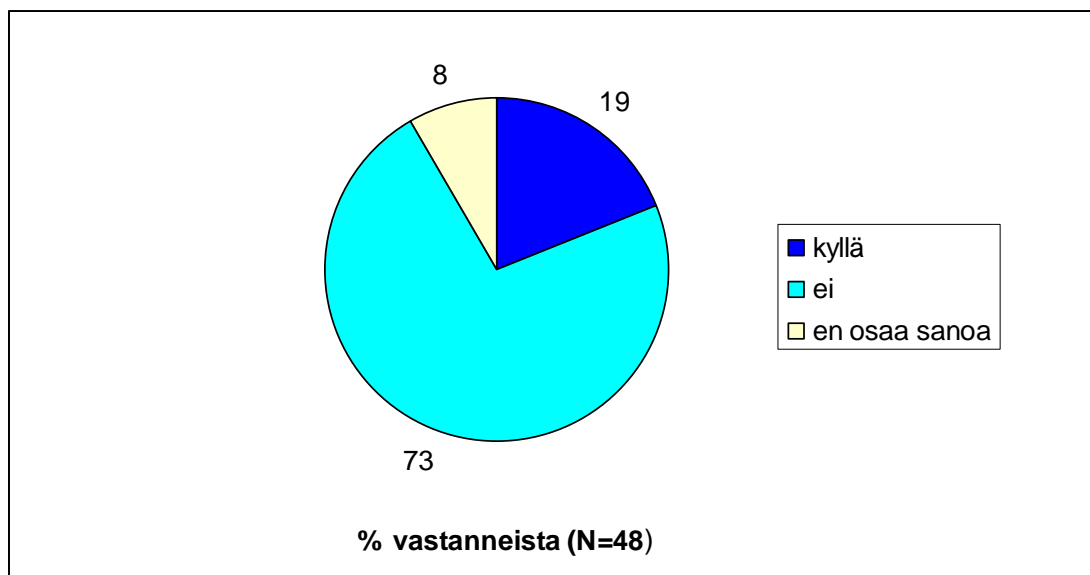
Valtaosa vastaajista on tehnyt koulutusta vastaavaa työtä valmistuttuaan ammattikorkeakoulusta. Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneet ovat jatkaneet opintojaan muun muassa Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän avoin yliopisto ja Jyväskylän ammattiopisto. (Kuvio 14.)

KUVIO 14. Mitä vastaaja on tehnyt valmistuttuaan ammattikorkeakoulusta

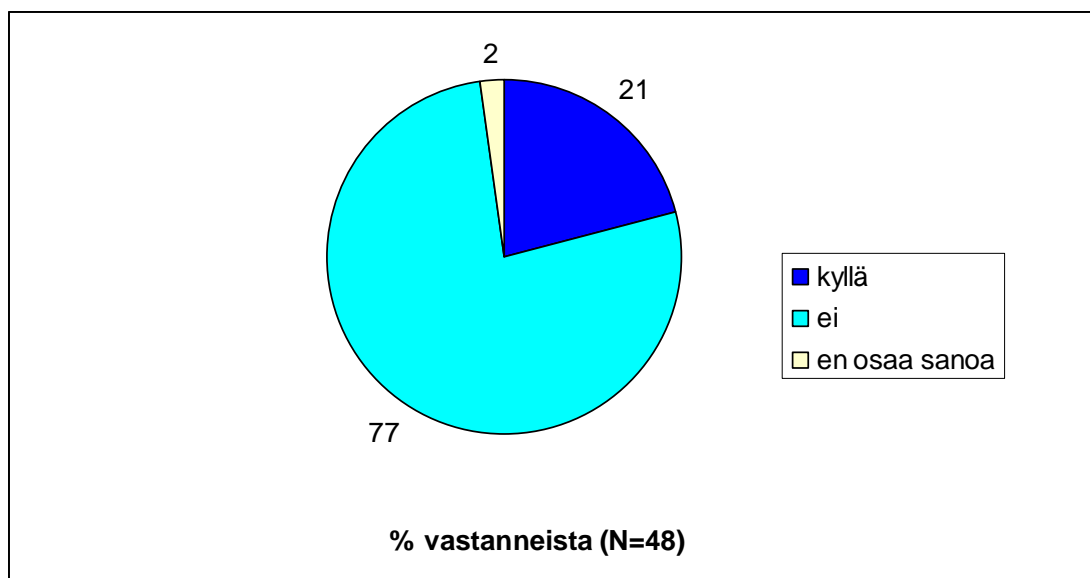
5.7 Tradenomi ja yrittäjyys

Suurin osa vastanneista ei ollut harkinnut yrittäjäksi ryhtymistä ennen opiskelujen aloittamista.

KUVIO 15. Harkitsi yrittäjäksi ryhtymistä jo ennen opiskelujen aloittamista

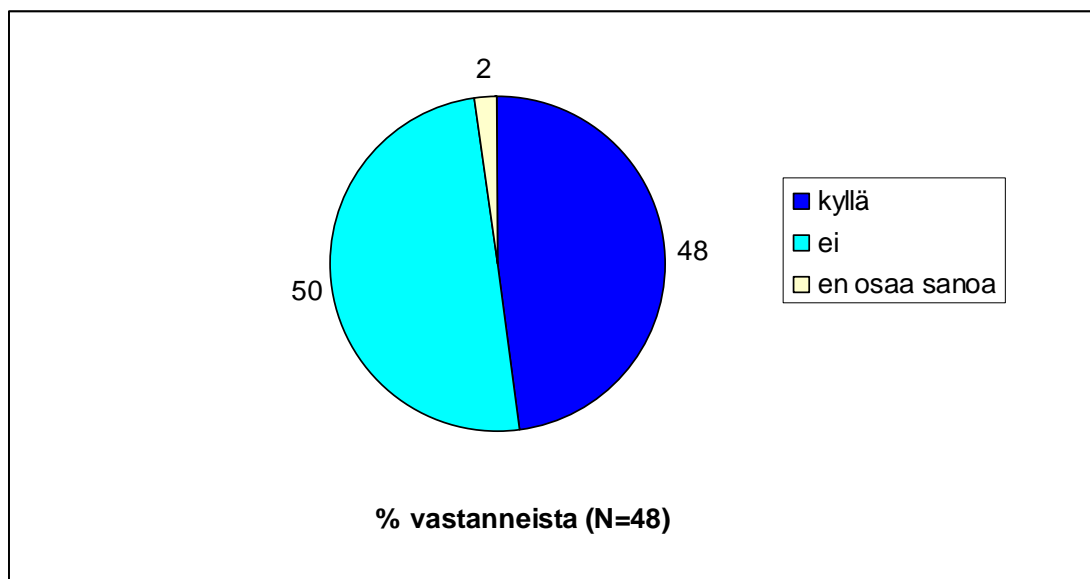
Melkein neljäsosa vastanneista sai idean yrittäjäksi ryhtymisestä opiskelunsa aikana. (Kuvio 16.)

KUVIO 16. Sai idean yrittäjäksi ryhtymisestä opiskelujen aikana

Perhetaustasta löytyy yrittäjyyttä

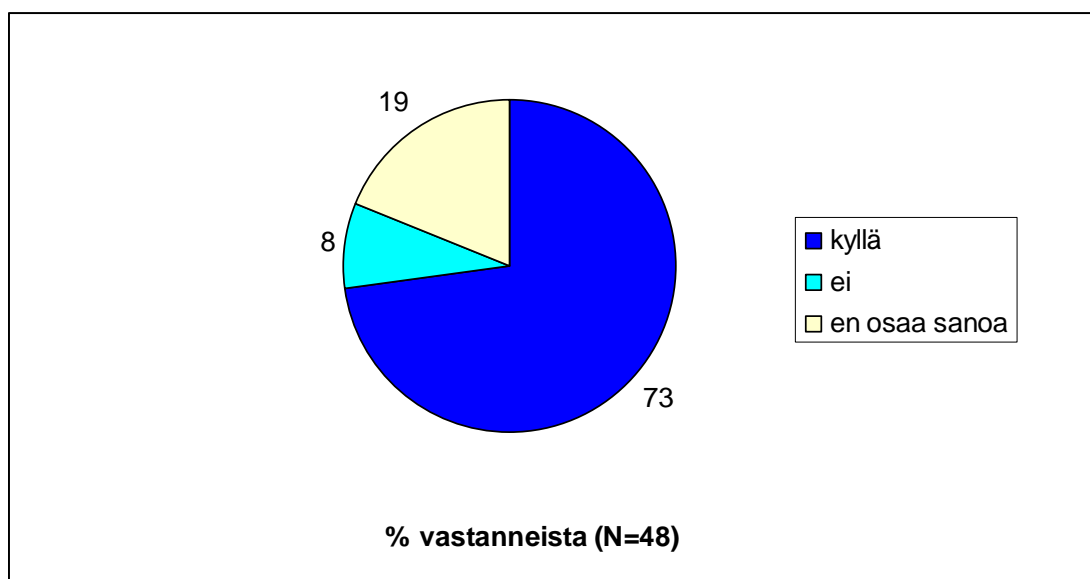
Melkein puolella vastanneista löytyi perhetaustasta yrittäjyyttä. (Kuvio 17.)

KUVIO 17. Perhetaustasta löytyy yrittäjyyttä

Koulutusohjelma antaa mahdollisuudet yrittäjäksi ryhtymiseen

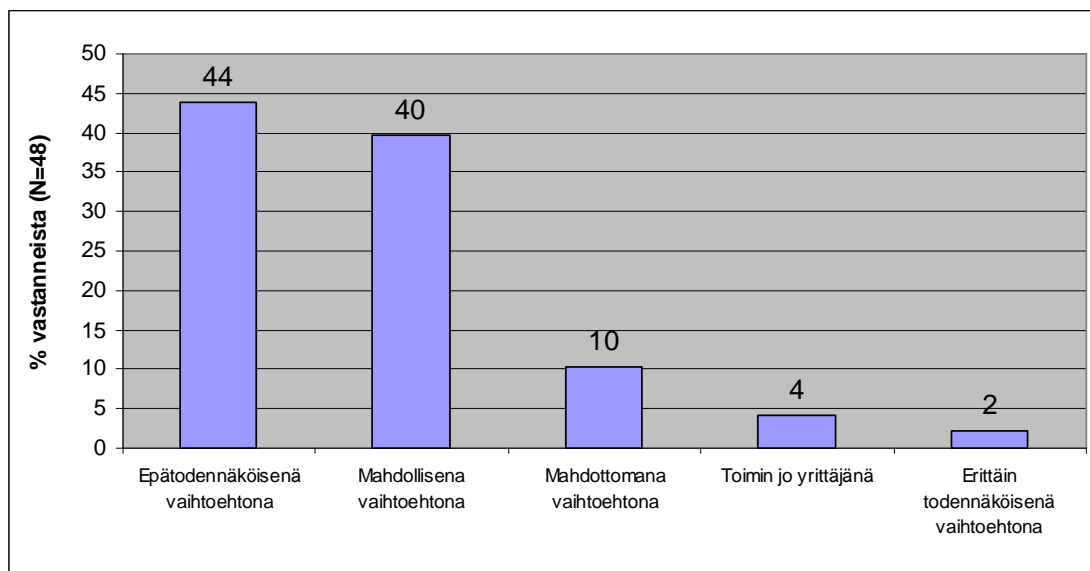
Melkein kolme neljäsosaa vastanneista oli sitä mieltä, että koulutus antaa hyvät mahdollisuudet yrittäjäksi ryhtymiseen. Vain neljä vastaajaa oli toista mieltä. (Kuvio 18.)

KUVIO 18. Koulutusohjelma antaa hyvät mahdollisuudet yrittäjäksi ryhtymiseen

Todennäköisyys ryhtyä yrittäjäksi tulevaisuudessa

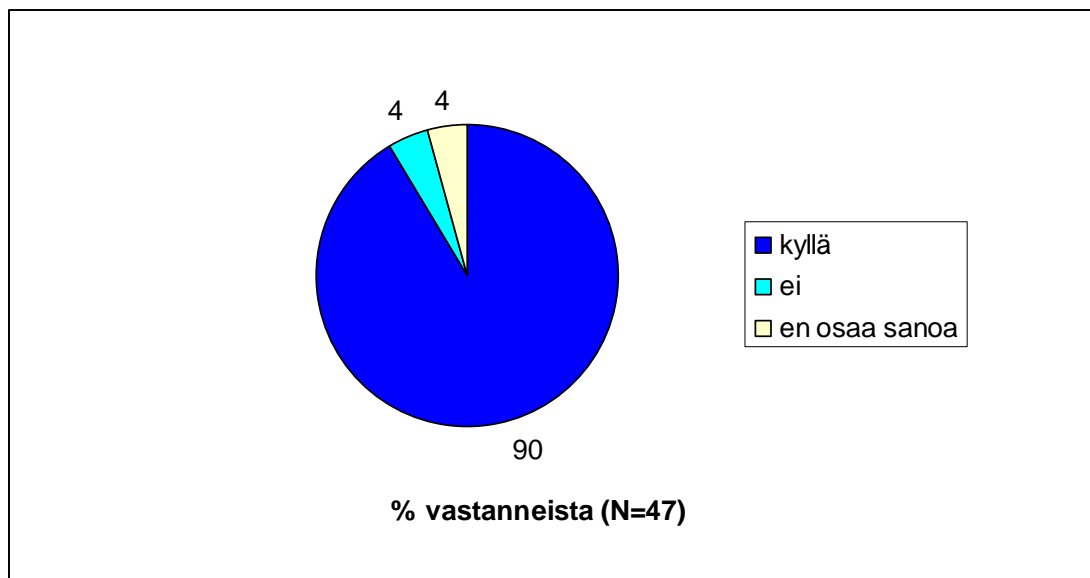
Suurin osa vastanneista kokee yrittäjäksi ryhtymisen epätodennäköisenä vaihtoehtona. Kaksi vastaajista toimii jo yrittäjänä ja yksi näkee vaihtoehdon yrittäjäksi ryhtymiseen erittäin todennäköisenä vaihtoehtona. (Kuvio 22.)

KUVIO 19. Todennäköisyys ryhtyä yrittäjäksi tulevaisuudessa

5.8 Tiimityöskentelytaidot

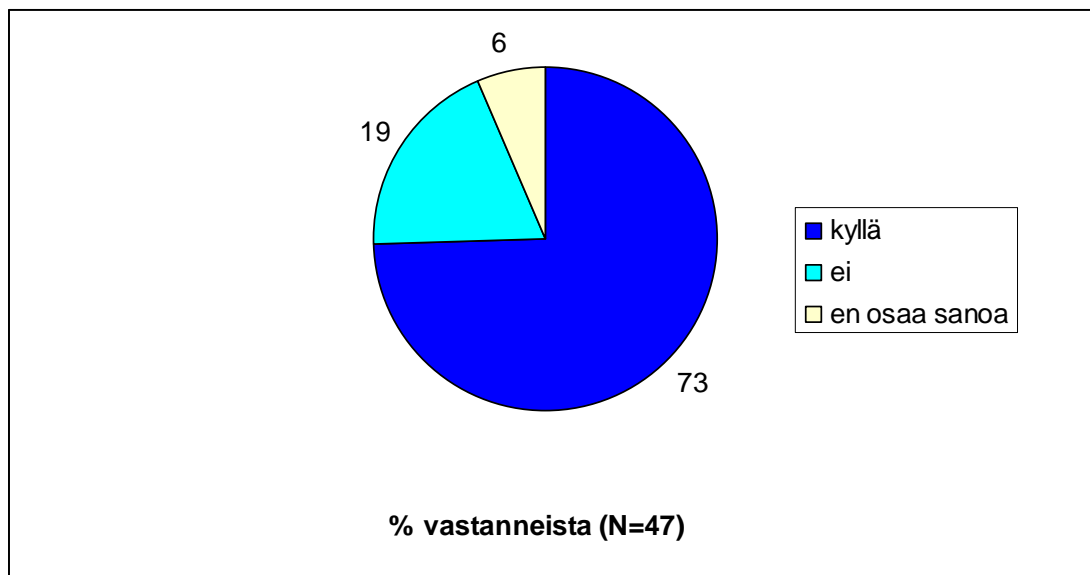
Melkein kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että tiimityöskentelytaidot kehittyivät opiskelujen aikana. Vain kahden mielestä tiimityöskentelytaidot eivät kehittyneet. (Kuvio 20.)

KUVIO 20. Tiimityöskentelytaitojen kehittyminen tutkinnon aikana

5.9 Tietokoneenkäyttötaidot

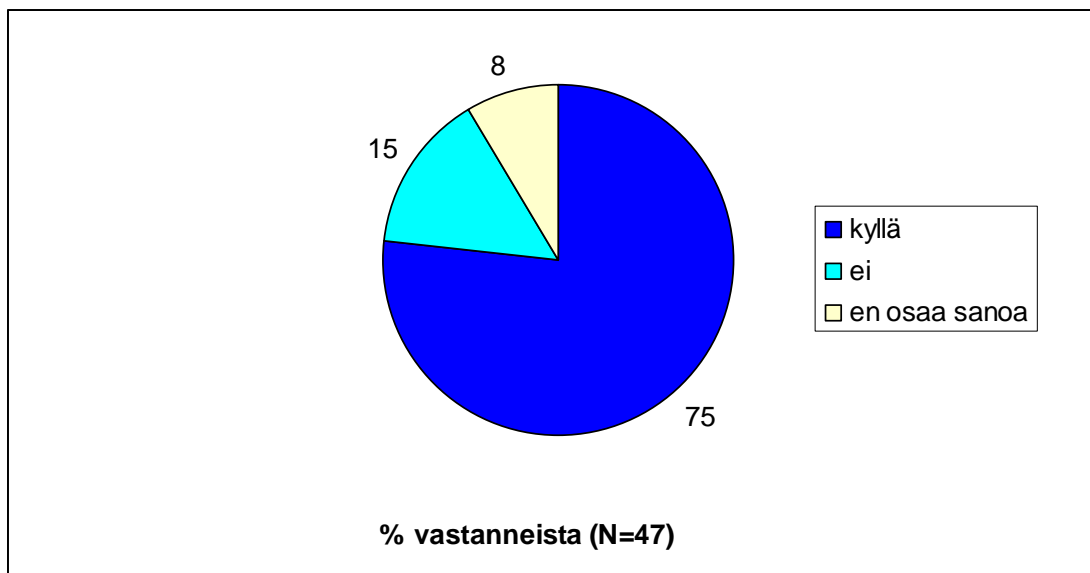
Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että heidän taitonsa käyttää tietokoneita kehittyivät tutkinnon aikana. (Kuvio 21.)

KUVIO 21. Tietokoneenkäyttötaitojen kehittyminen opiskelun aikana

5.10 Koulutuksen vastaavuus tämänhetkiseen työhön nähden

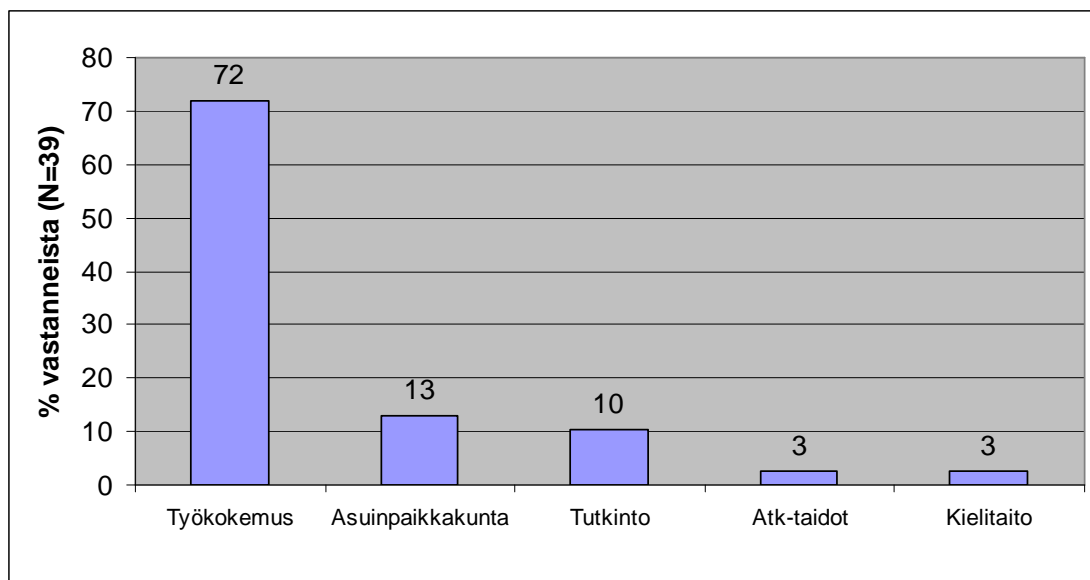
Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että heidän tämänhetkinen työnsä vastaa heidän saamaansa tradenomin tutkintoa. Vain seitsemän vastanneista kokee tekevänsä työtä, joka ei vastaa koulutusta. (Kuvio 22.)

KUVIO 22. Koulutuksen vastaavuus tämänhetkiseen työhön nähden

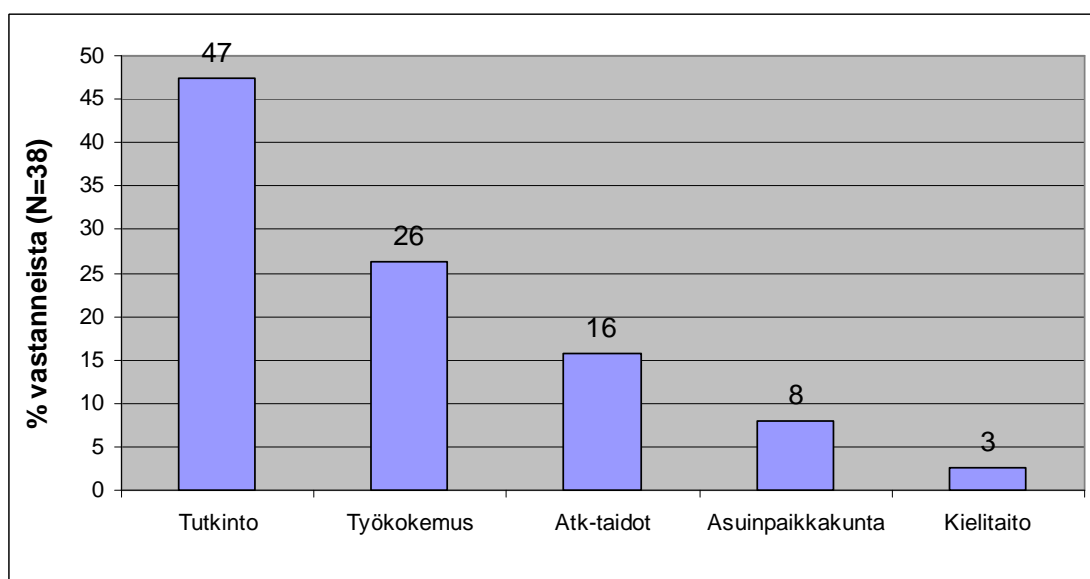
5.12 Merkitsevin tekijä työllistymisen kannalta

Suurin osa vastaajista koki työkokemuksen merkittävimmäksi tekijäksi työllistymisensä kannalta. (Kuvio 23.)

KUVIO 23. Merkitsevin tekijä työllistymisen kannalta

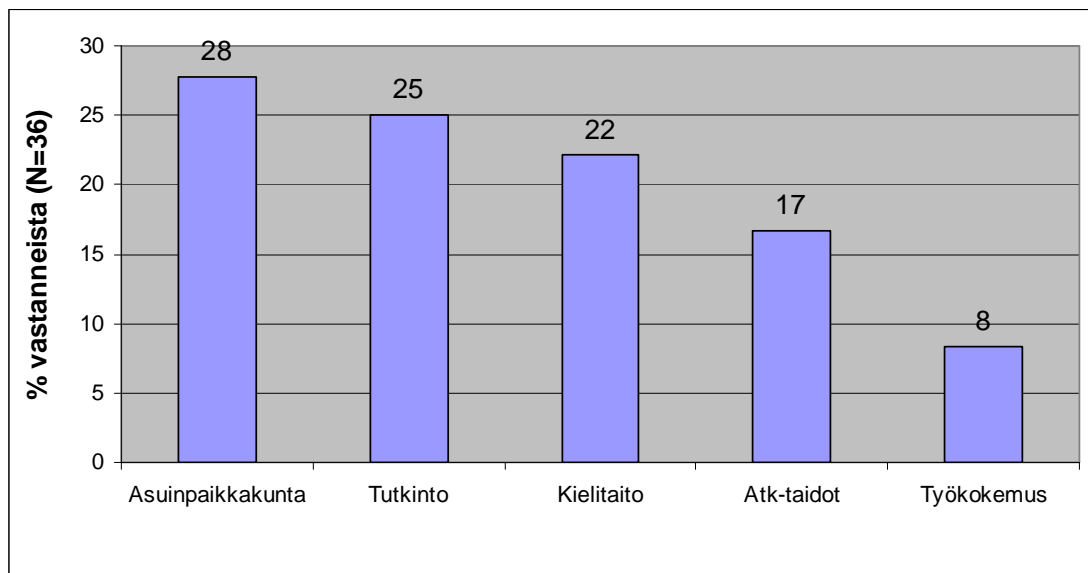
Toiseksi merkittävimmäksi tekijäksi työllistymisen kannalta koettiin tutkinto. (Kuvio 24.)

KUVIO 24. Toiseksi merkitsevin tekijä työllistymisen kannalta

Asuinpaikkakunta oli vastaajien mielestä kolmanneksi merkittävin tekijä työllistymisen kannalta. Valmiiden vaihtoehtojen lisäksi merkittäviä tekijöitä vastaajien mielestä olivat muun muassa persoona ja sosiaaliset taidot.

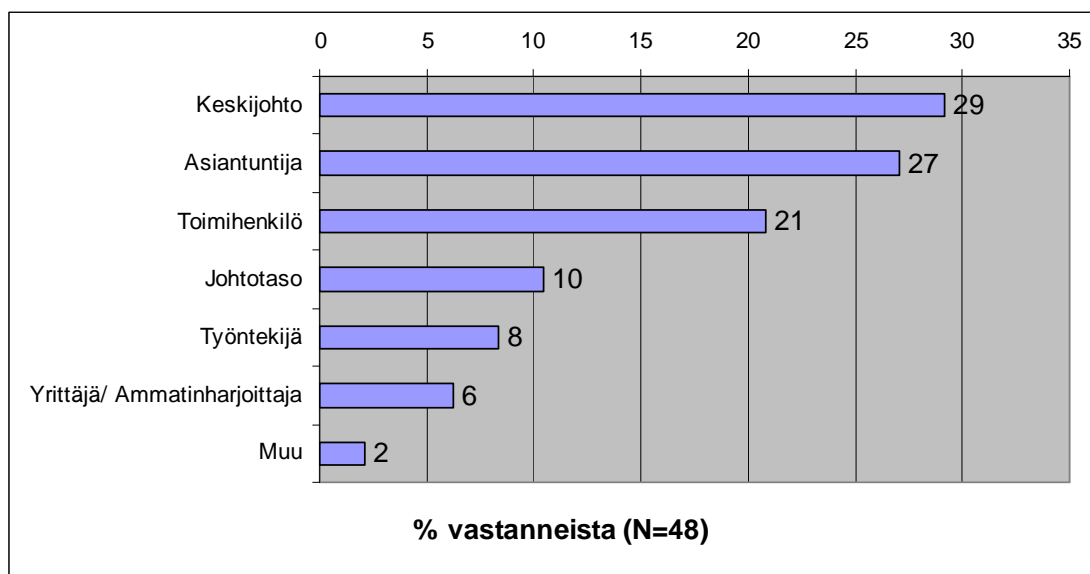
(Kuvio 25.)

KUVIO 25. Kolmanneksi merkitsevin tekijä työllistymisen kannalta

5.13 Asema, jossa valmistunut aikoo olevansa 5-10 vuoden kuluttua

Suurin osa vastaajista uskoo työskentelevänsä keskijohdossa 5-10 vuoden kuluttua. Vastaajista kolme näkee itsensä yrittäjänä tai ammatinharjoittajana tulevaisuudessa. (Kuvio 26.)

KUVIO 26. Asema, jossa vastaaja uskoo olevansa 5-10 vuoden kuluttua

5.14 Palkkaus

Tradenomiliiton mukaan palkan suuruuteen vaikuttavat muun muassa tehtävän vaativuus, ammatillinen osaaminen, tehtävän vastuullisuus ja koulutus. Myös Tietojenkäsittelytaidot ja kielitaito olivat merkittäviä tekijöitä.

Kartoituksen mukaan Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneiden Bruttopalkka kuukaudessa vaihteli 1500 € ja 3600 € välillä. Kyselyssä palkkatietonsa kertoneiden keskiarvoinen palkka oli 2194,45 €.

Tradenomiliiton mukaan Tradenomien palkka työkokemuksesta riippuen on 1850 - 3550 €/kk.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1 Tutkimuksen tavoite

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää kuinka moni valmistuneista on työllistynyt, vastaako saatu työpaikka tradenomin koulutusta ja kuinka moni valmistuneista on jäänyt alueelle töihin.

6.2 Työllistyminen

Suurin osa Jämsänkosken Tiimiakatemiassa opiskelleista oli työllistynyt jo ennen valmistumista tradenomiksi. Vain yksi valmistuneista ei ollut kyselyn vastatessaan löytänyt työpaikkaa. Viidesosa vastaajista oli saanut työpaikan yrityksessä suoritetun työharjoittelun johdosta.

6.3 Vastaako työ ja työntekijän asema tradenomin koulutusta

Tradenomi voi toimia vaativissa markkinoinnin, taloushallinnon, henkilöstöhallinnon, logistiikan, tietojenkäsittelyn tai kansainvälisen kaupan asiantuntijatehtävissä. Koulutus luo hyvät edellytykset oman yritystoiminnan harjoittamiselle. (Koulutuksen antamat valmiudet, 2008.)

Suurin osa vastanneista (58 %) työskenteli toimihenkilöinä, toiseksi suurin osa asiantuntijatehtävissä (21 %). Kun vastaajilta kysyttiin, että missä tehtävissä he uskovat työskentelevänsä 5-10 vuoden päästä, uskoi suurin osa kuuluvansa keskijohtoon (29 %).

Tradenomiliiton mukaan suosituimpia työtehtäviä olivat muun muassa markkinointi-, talous- ja tietojenkäsittelyalan tehtävät. Rahoitus- ja vakuutusalan tehtävät olivat listan viimeisinä. (Tradenomien sijoittuminen eri työtehtäviin 2008.) Jämsänkosken Tiimiakatemiasta kyselyyn vastanneiden tradenomien keskuudessa suosituin toimiala oli pankki- ja vakuutusala, jossa työskenteli noin 30 %

vastanneista. Myös taloushallinto ja koulutusala olivat suosittuja. Markkinoinnin parissa ei kyselyyn vastanneista työskennellyt kuin 2 %.

6.4 Seudullinen sijoittuminen valmistumisen jälkeen

Yksi tutkimuksen pääkohdista oli saada selville se, että jäivätkö Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneet alueelle töihin, vai siirtyivätkö he muihin kaupunkeihin. Kyselyyn vastanneista yli 80 % jäi valmistuttuaan Keski-Suomeen töihin. Puolet vastanneista löysi työpaikan Jämsästä ja 13 % Jämsänkoskelta. 15 % vastanneista siirtyi valmistuttuaan Jyväskylään töihin ja 9 % Tampereelle. Voidaankin siis todeta, että huomattava määrä valmistuneista on löytänyt työpaikan alueelta. Jämsänkosken ja Jämsän teollisuuslähtöinen paikkakunta on siis pystynyt työllistämään alueelta valmistuneita tradenomeja hyvin.

7. POHDINTA

Tutkimuksessa selvisi, että suurin osa Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneista oli tyytyväisiä koulutukseensa. Ammattikorkeakouluyksikkö antaa opiskelijoille hyvät valmiudet työelämässä menestymiseen, kunhan itse osaa ottaa vastuun oman osaamisensa kehittämisestä. Tämä tulee selville erään valmistuneen avoimesta vastauksesta:

”Akatemian opiskelumetodi toimii, sääli, että yksikkö lopetetaan. Työelämään koulu antoi valmiuksia monelle eri saralle, niin tiimityötaitoihin, sosiaalisuuteen, yrittäjähenkisyyteen jne. Kaikille tämä tyyli ei tietysti sovi, mutta itse koin sen todella mielekkäänä tapana opiskella amk-tutkinto.”

Avoimista vastauksista selvisi yleinen mielipide Jämsänkosken Tiimiakatemiasta. Yleinen mielipide oli se, että opiskelumetodi toimii ja että koulutus antaa hyvät yleisvalmiudet työelämään. Erittäin tyytyväisiä valmistuneet tradenomit olivat tiimityötaitoihinsa, valmiuksiin toimia erilaisten ihmisten kanssa ja rohkeuteen tarttua erilaisiin tehtäviin ja haasteisiin. Valmistuneet tradenomit kokivat myös koulun parantaneen oma-aloitteisuutta, atk-taitoja sekä esiintymistaitoja.

Tutkimuksen avulla selvisi myös, että oppiminen Jämsänkosken Tiimiakatemiassa on paljolti kiinni omasta aktiivisuudesta.

7.1 Seudullinen vaikutus

Opinnäytteen sivulla 14 kerrottiin Mäkisen ja Korhosen (1999, 53) määrittelemistä oppilaitoksen toimintatyypeistä ja niiden vaikutuksesta alueeseen, jossa oppilaitos sijaitsee. Toimintatyyppinä olivat suihkukaivo, työntöpumppu, rikastamo, imupumppu ja siirtopumppu. Tutkimuksen avulla selvisi, että Jämsänkosken tiimiakatemia on toiminut lähinnä alueensa rikastamona (lähtö ja työ samalla alueella, opiskelu muualla) ja imupumppuna (lähtö muualla, opiskelu ja työ samalla alueella). Suurin osa oppilaista hakee kouluun muilta paikka-

kunnilta. Suurin osa vastaajista oli jäänyt alueelle töihin, mikä vastaisi imu-pumppu-toimintatyyppiä. Huomattava osa valmistuneista oli kuitenkin siirtynyt opiskelupaikkakunnalta muualle töihin, joten Jämsänkosken tapauksessa myös rikastamo-toimintatyyppi pitää paikkaansa. Rikastamo-vaihtoehto tuntuu selvästi huonoimmalta paikkakuntaan nähden. Ei pidä kuitenkaan unohtaa sitä tietotaitoa, jota opiskelijat siirtävät paikkakunnalle opiskeluaikanaan erinäisten projektien ja tapahtumien kautta.

Alueellisen vaikuttavuuden arvioinnissa on kysymys aina yhdestä oppilaitoksesta kerrallaan. Oppisopimuskoulutuksen ja ammattikorkeakoulun toimintatyytit eivät esimerkiksi ole edes verrattavissa toisiinsa toimintatapansa vuoksi. Oppisopimuksen tarkoitus on se, että yritys kouluttaa henkilön ammattiin ja tarjoaa tämän koulutuksen päätteeksi henkilölle työpaikan. Oppisopimuskoulutuksissa lähtöajatus on se, ettei koulutettava vaihda paikkakuntaa saatuaan työhön vaadittavan ammattitaidon vaan jää oppimispaikkaansa töihin. Ammattikorkeakoulu taas toimii enemminkin ponnahduslautana työelämän alulle. Kun tutkinto on saavutettu, siirtyy valmistunut työpaikkaan, jonka kokee siinä tilanteessa hänelle parhaana vaihtoehtona. Paikkakunta ei tässä tapauksessa ole merkittävin valintakriteeri.

Mietittäessä Jämsän seudun alueellista kiinnostavuutta opiskelupaikkana pitää ottaa huomioon kaikki alueella sijaitsevat koulutuslaitokset.

Jämsänkosken Tiimiakatemia toimii hyvin vahvasti Jämsän seudun strategisena kehittäjänä. Jämsänkosken tiimiakatemiassa toteutetut projektit lisäävät opiskelijoiden ja yrittäjien yhteistyötä sekä nostattavat Jämsän seudun mainetta ulkopuolisten silmissä. Pienellä seutukunnalla on toimijoita vähemmän, minkä takia verkostoituminen on ensisijaisen tärkeää. Tutkintokoulutuksen aikana suoritettavat projektit luovat erinomaisen mahdollisuuden tutustua seudun muihin toimijoihin. Nämä opiskeluaikana hankitut verkostot ovat hyödyllisiä myöhemmin työllistymisen kannalta.

7.2 Yrittäjyys

Aloittaessaan opiskelut Jämsänkoskella opiskelijalla on mahdollisuus perustaa oikea yritys, jonka kautta kaikki opiskeluajan projektit toteutetaan. Useimmiten yritys on osuuskuntamuotoinen. Yrittäjyys on siis iso osa opintoja ja oppimista Tiimiakatemiassa.

Suurin osa vastaajista ei ollut harkinnut yrittäjäksi ryhtymistä ennen opintojen aloittamista Jämsänkoskella. Melkein puolella vastaajista löytyi kuitenkin perhetaustastaan yrittäjyyttä. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että koulu antaa hyvät mahdollisuudet yrittäjäksi ryhtymiseen, mutta silti puolet tutkimukseen vastanneista näki yrittäjäksi ryhtymisen tulevaisuudessa epätodennäköisenä tai jopa mahdottomana vaihtoehtona.

Puolet vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että yrittäjäksi ryhtyminen olisi tulevaisuudessa mahdollista. Vain 4 % vastaajista toimi kyselyn ajankohtana jo yrittäjänä.

7.3 Työharjoittelun vaikutus työllistymiseen

Tradenomintutkintoon sisältyy kuusi kuukautta (30 op.) työharjoittelua. Työharjoittelu koetaan loistavana ponnahduslautana vakinaiseen työhön. Kun opiskelija on oppinut tehtävänkuvansa ja yrityksen toimintatavat, mahdollisesti suorittanut työharjoittelunsa vielä palkattomana, säästää yritys palkatessaan hänet työhön. Työharjoittelu on hyvä keino ja mahdollisuus sitouttaa opiskelijat paikkakuntaan. Tämä vaatii alueen yrityksiltä ja yrittäjältä pientä ponnistelua työharjoittelupaikkojen järjestämissä. Mikäli paikkakunnan yritykset ja yrittäjät kykenevät tarjoamaan opiskelijalle mielekkäitä ja haasteellisia tehtäviä, mahdollisesti vielä pitkäaikaista työtä, on opiskelijan kynnys siirtyä isompaan kaupunkiin työn perässä suurempi.

Tutkimukseen vastanneista melkein viidesosa (17 %) oli saanut työpaikan juuri yrityksessä suoritetun työharjoittelun kautta.

7.4 Jämsänkosken Tiimiakatemian vaikutus työelämässä tarvittaviin kvalifikaatioihin

Kvalifikaatio usein ymmärretään ominaisuuksina, joita yksilö hankkii koulutuksella ja käyttää työelämässä. Näitä ominaisuuksia ovat esimerkiksi tiedot, taidot ja toimintatavat. (Järvinen 2000, 32.)

Työelämän kvalifikaatiot on luokiteltu viiteen eri luokkaan, joita ovat

- motivaatiokvalifikaatiot
- mukautumiskvalifikaatiot
- sosiokulttuuriset kvalifikaatiot
- innovatiiviset kvalifikaatiot
- tuotannollistekniset kvalifikaatiot

Motivaatiokvalifikaatiot pitävät sisällään työntekijän oma-aloitteisuutta, itsenäistä otetta ja työhön sitoutuneisuutta koskevia ominaisuuksia. Jämsänkosken tiimiakatemian oppimismetodi kehittää motivaatiokvalifikaatioita, sillä oma-aloitteisuus ja aktiivisuus ovat tärkeitä ominaisuuksia yksilön oppimisen kannalta. Ilman yksilön omaa aktiivisuutta eivät opinnot akatemiassa edisty.

Mukautumiskvalifikaatioilla tarkoitetaan työntekijän perustaitoja, joita ovat sopeutuminen työelämän sanelemiin pelisääntöihin ja työnantajat asettamiin ehtoihin. Näitä ehtoja ovat esimerkiksi työaika, -tahti, -kuri sekä tunnollisuus. Tiimiakatemian oppimismetodi kehittää myös mukautumiskvalifikaatioita, sillä esimerkiksi osuuskuntien kautta toteutettavat projektit vaativat opiskelijoilta joustavuutta. Opiskelijoiden on mukauduttava projektin aikatauluun ja yllättäviin tapahtumiin.

Sosiokulttuuriset kvalifikaatiot ovat niitä ominaisuuksia, tietoja ja taitoja, joita tarvitaan erityisesti tiimityöskentelyssä, verkostoitumisessa, kommunikoinnissa ja vuorovaikutuksessa. Tiimityöskentely on erittäin suuri osa Jämsänkosken Tiimiakatemiassa opiskelua. Siihen panostetaan jo ensimmäisistä opiskeluvuorokausista lähtien.

Kommunikointi ja verkostoitumistaidot ovat oleellisia asioita työskennellessä tiimissä. Kommunikaatiota ja tiimityöskentelyä kehitetään viikoittain pidettävissä

sä tiimipalavereissa. Näin ollen sosiokulttuuriset taidot kehittyvät myös tehokkaasti Tiimiakatemiassa.

Innovatiiviset kvalifikaatiot tarkoittivat kykyä selviytyä ennalta arvaamattomista tilanteista. Muutosten havainnointi, työn analysointi, jatkuva oppiminen, ammattitaidon kehittäminen ja suunnittelu ovat oppimisen perusteita Tiimiakatemiassa. Nämä tehtävät liittyvät hyvin läheisesti projektien läpikäymiseen. Projektin läpiviennin jälkeen keskitytään palautteen antamiseen, joka auttaa opiskelijaa oppimaan virheistään ja huomioimaan hyvin tehdyt asiat. Tiimiakatemiassa tehdyt projektit kehittävät siis opiskelijan innovatiivisia kykyjä.

Ainoa kvalifikaatiotyyppi johon Tiimiakatemian oppimismetodi ei välttämättä suoranaisesti vaikuta on tuotannollistekniset kvalifikaatiot. Näitä kvalifikaatioita ovat ammatilliset tiedot, taidot ja pätevyys. Näitä tietoja ja taitoja opitaan ainoastaan työtä tehdessä ja ne ovat alakohtaisia.

8. KEHITYSEHDOTUKSET

Opinnäytteessä tutkittiin, miten Jämsänkosken Tiimiakatemiasta valmistuneet ovat työllistyneet valmistumisensa jälkeen. Vastanneiden päiväopiskelijoiden työura on vasta alussa, jonka takia työhön sijoittumisesta saisi paljon kattavamman kuvan, mikäli valmistuneiden sijoittumista tutkitaan uudelleen tietyn ajan päästä.

Kyselyssä kysyttiin, että missä asemassa valmistuneet uskovat olevansa 5-10 vuoden kuluttua. Jos tutkimus uusitaan esimerkiksi viiden vuoden kuluttua, saadaan selville, miten valmistuneiden tradenomien urakehitys on jatkunut ja vastaako se vastaajien toivomaa suuntaa.

Tutkimuksessa selvisi, että suurin osa valmistuneista on jäänyt seutukunnalle töihin valmistuttuaan. Uudessa tutkimuksessa kannattaa selvittää, että ovatko seutukunnalle jääneet edelleen alueella vai ovatko he siirtyneet muualle töihin. Mikäli valmistuneet ovat muuttaneet Jämsän seutukunnalta pois, tulee selvittää syy muuttamiseen. Tärkeintä on saada selville, että onko syy muuttamiseen ollut työn tai työssä etenemisen puute vai esimerkiksi perheeseen liittyvät syyt. Näin saadaan selville, että onko uran kehittäminen ja työssä eteneminen seudulla mahdollista.

Uuden tutkimuksen tulee myös keskittyä yrittäjyyteen ja siihen ovatko ne, jotka kokivat yrittäjäksi ryhtymisen mahdollisena tulevaisuudessa konkreettisesti alkaneet yrittäjiksi. Mielenkiintoista on myös saada selville ovatko taas ne, jotka pitivät yrittäjyyttä mahdottomana vaihtoehtona tulevaisuudessa edelleenkin samaa mieltä.

LÄHTEET

Akava. 2004. Akavalaiset työmarkkinat. Turenki: Kirjapaino Jaarli.

Hakala, A. Hakkarainen, S. 2005. Jämsänkosken Tiimiakatemia – Pienten kaupunkiseutujen aktiivinen kehittäjä. Teoksessa Osaaminen alueelliseksi kilpailukyvyksi. Toim. Ahmaniemi, R. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 55.

Halttunen, J. 2007. Tiimiakatemia-pedagogisesta ideasta koulutuksen laatu- yksiköksi. Teoksessa Kokeiluja, Kehitystyötä, Tuloksia, Jyväskylän Ammattikorkeakoulun alkuvaiheen tarina. Toim. Panhelainen, M. Lievestuore: ER-Paino. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 81.

Huikuri, T. 2005. Jämsän seudun oppimispajaverkosto. Teoksessa Jämsän seutu – Keski-Suomen pikkujättiläinen. Toim. Hakala, A. Hyytinen, P. Lindholm, A-L. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 48.

Hämäläinen, K. Taimio, H. Uusitalo, R. 2005. Työttömyys, taloustieteellisiä puheenvuoroja. Helsinki:Edita Prima.

Hätönen, H. 2007. Osaamiskartoituksesta kehittämiseen. Helsinki: Edita Prima.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun tavoitesopimus 2004 – 2006. Opetusministeriön internet-sivut. Ammattikorkeakoulujen tavoitesopimukset. Viitattu 22.4.2008. <http://www.minedu.fi/OPM/?lang=fi>, Koulutus, ammattikorkeakoulutus, hallinto, ohjaus ja rahoitus, ammattikorkeakoulujen tavoitesopimukset, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, tavoitesopimus 2004–2006.

Järvinen, A. 2000. Taitajat iänikuiset. Kotkan ammattilukiosta valmiuksia elämään, työelämään ja jatko-opintoihin. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House ja Lievestuore: ER-Paino.

Korhonen, K. Mäkinen, R. Valkonen, S. 1999. Kaupallisen korkea-asteen tutkinnolla työelämään. Jyväskylän yliopistopaino.

Korhonen-Yrjänheikki, K. 2004. Suomalainen teknillinen korkeakoulutus ja toimintaympäristön muutos vuoteen 2015. Espoo: Otamedia.

Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat. Opetusministeriön internetsivut. Ajankohtaista koulutuspolitiikassa. Artikkelijulkaisu 7.3.2008. Viitattu 16.4.2008. <http://www.minedu.fi/OPM/?lang=fi>, Etusivu, koulutus, ajankohtaista koulutuspolitiikassa, korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat.

Koulutuksen antamat valmiudet, 2008. Tradenomiliiton internetsivut. 2008. Viitattu 14.2.2008. <http://www.trol.fi/>, Tral, tradenomikoulutuksen FAQ, Millaisiin työtehtäviin tradenomikoulutus valmentaa.

Liiketoimintaosaamisen koulutusta tiivistettävä, 2007. Suomen Ekonomiliiton internetsivut. Suomen Ekonomiliitto - SEFE ry ja Tradenomiliitto TRAL ry, Lehdistöiedote, julkaisuvapaa 24.4.2007. Viitattu 7.4.2008. <http://www.sefe.fi>, Aiemmat tiedotteet, tiedotteet, Liiketoimintaosaamisen koulutusta tiivistettävä (25.4.2007).

Metsämuuronen, J. 2002a. Mittarin rakentaminen ja testiteorian perusteet. 2. uudistettu painos. Sri Lanka: Sridevi Printers.

Metsämuuronen, J. 2002b. Tilastollisen kuvauksen perusteet. 2. uudistettu painos. Sri Lanka: Sridevi Printers.

Mäkinen, R. & Korhonen, K. 1999. Oppilaitos työvoimapumppuna. Teoksessa Korkeakoulut alueidensa vetureina. Toim. Vähäpassi, A. & Moitus, S. Helsinki: Edita. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 2:1999.

Naumanen, P. Silvennoinen, H. 1996. Löytyykö työtä? Työelämän koulutustarpeet osa 2. Työpoliittinen tutkimus 141. Helsinki: Hakapaino.

Opiskelijat työelämässä 2004. Tradenomiliiton internetsivut. Tradenomiopiskelijoiden harjoittelu- ja kesätyöpaikkatutkimus 2004. Viitattu 2.5.2008. <http://tradenomiliitto.fi>, tradenomiliitto, opiskelijat, opiskelijat työelämässä, tradenomiopiskelijoiden harjoittelu- ja kesätyöpaikkatutkimus 2004

Osaaminen kilpailukyvyksi, 2008. Jyväskylän ammattikorkeakoulun internetsivut. Viitattu 21.4.2008. <http://www.jamk.fi>, Tutustu Jamkiin, osaaminen kilpailukyvyksi.

Pyykkö, V. 2001. Uusi työelämäopas. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino.

Suosara, E. 2007. Laajenemisen portaat ja vaiheet vuoteen 2000. Teoksessa Kokeiluja, Kehitystyötä, Tuloksia, Jyväskylän Ammattikorkeakoulun alkuvaiheen tarina. Toim. Panhelainen, M. Lievestuore: ER-Paino. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 81.

Tradenomien sijoittuminen eri työtehtäviin 2008. Tradenomiliiton internetsivut. Viitattu 2.5.2008. <http://www.tradenomiliitto.fi>, tradenomiliitto, työelämä, tradenomien sijoittuminen työelämässä, tradenomien sijoittuminen eri työtehtäviin 2008

Työvoima 2025, 2008. Pirkanmaan TE-keskuksen ennakointipalvelu. Työvoima 2025. Viitattu 18.4.2008. <http://www.pirkanmaanennakointipalvelu.info/java/Index?oid=3846>, Pirkanmaan työllisyys, työvoima 2025.

Työministeriö 2002. Työllisyys vuosituhannen alussa, Työvoima 2020 väliraportti. Työpoliittinen tutkimus 234. Helsinki: Hakapaino.

Visio, missio ja arvot 2008. Jyväskylän ammattikorkeakoulun internetsivut. Viitattu 15.3.2008. <http://www.jamk.fi>, tutustu jamkiin, esittely, visio, missio ja arvot.

Väisänen, P. 2003. Työssäoppiminen ammatillisissa perusopinnoissa. Ammatillinen osaaminen, työelämän kvalifikaatiot ja itseohjautuvuus opiskelijoiden itsensä arvioimana. Joensuun yliopistopaino. Joensuun yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja N:o 83.

LIITTEET

Liite 1

Avoimet vastaukset

Vapaa sana.

Tähän osioon voit esimerkiksi kertoa oman mielipiteesi Jämsänkosken Tii-
miakatemian antamista valmiuksista tradenomin tutkintoa vastaavaan työhön.

”Taito tulla toimeen hyvinkin erilaisten ihmisten kanssa -kaaoksen sietokyky -
taito tarttua reippaasti työhön kuin työhön”

”Työskentely ryhmissä - sietämään paineita ja muutoksia - ratkaisemaan on-
gelmia yhdessä - löytämään oman itsensä (parempi itsetunto) -johtamistaitoja
- hyödyntämään tietokonetta, internet ja työkaluohjelmat -varmuutta kielitai-
toon -kirjallisen ilmaisun paraneminen -kurinalaisuus ja ajanhallinta”

”Akatemian opiskelumetodi toimii, sääli, että yksikkö lopetetaan. Työelämään
koulu antoi valmiuksia monelle eri saralle, niin tiimityötaitoihin, sosiaalisuu-
teen, yrittäjähenkisyyteen jne. Kaikille tämä tyyli ei tietysti sovi, mutta itse koin
sen todella mielekkäänä tapana opiskella amk-tutkinto.”

”En ole vielä päässyt käsiksi työelämään, joten vaikea arvioida valmiuksiani.
Luulen, että suurelta osalta koulutukseni vastaa tradenomin tutkinnon vaati-
muksia. Kielitaito ja taloushallinnon asiat ovat kyllä omalta osaltani heikkoja
lenkkejä. Ehkä tähän kuitenkin on syynä enimmäkseen oma panostukse-
ni/kiinnostukseni ko. asioihin.”

”Erittäin hyvä tutkinto ja mahdollisuus oppia. Itsestä riippuu miten hy-
vin/huonosti mahdollisuudet hyödyntää.”

”Eriyisen paljon arvostan keskustelutaitojen ja esiintymistaitojen valmiuksiin
liittyviä asioita. Rohkeutta olla oma itsensä, tuoda ilmi omat kantansa asioista
rohkeasti. Opintoihin pystyi riittävästi itse vaikuttamaan, painoalueet ja aika-

taulutus (useimpien kohdalla ehkä olisi saanut lievää painostamista aikataulun suhteen). Pitää olla itsellä motiivi ja selkäranka.”

”Hyvin koulutettu. Oppi tallella vielä kolmen kotona lasten kanssa vietetyn vuoden jälkeenkin. :o) ”

”Jämsänkosken tiimiakatemia antaa hyvät valmiudet työelämään kunhan opiskelija itse osaa ottaa suurimman vastuun oman osaamisensa kehittämisestä.”

”Jämsänkosken tiimiakatemia antaa oikein hyvät valmiudet työelämään. Käytän työssäni oppimiani taitoja joka päivä, esim. tiimityöskentelyssä.”

”Jämsänkosken Tiimiakatemia antoi hyvät valmiudet yrittäjyyteen, omaaloitteisuuteen, itsenäiseen tapaan tehdä työtä, omilla aivoilla ajatteluun. Luovuuteen ja omaan kasvuun, identiteetin ja ammatillisen profiloimisen, eli hyvät edellytykset. Jälkeenpäin ajatellen olisin kaivannut oikein vanhanaikaista opetusta laskentatoimesta, kun mennään siinä perusasioista pidemmälle. Esim. Tilinpäätösanalyysi ja verotuskysymykset. Onnea opiskeluun.”

”Jämsänkosken Tiimiakatemia vahvisti omatoimisuutta ja yhteistyökykyä ja opetti yrittäjämäisen asenteen työhön kuin työhön. Lisäksi olen omaksunut myönteisen asenteen kohdata työelämänmuutoksia ja haluan edelleen oppia uusia asioita ja ylläpitää ammattitaitoani.”

”Jämsänkosken Tiimiakatemialla on ollut ratkaiseva merkitys oman opinpolkuni löytymisessä kohti unelmieni työtä.”

”Kaikki on itsestään kiinni. Valtava vastuu omasta oppimisesta on oppimista työelämän haasteisiin jo kouluaikana; työ vaatii oppimista ja opiskelua.”

”Kontakteja yrityksiin, että työllistyy.”

”Koulutus antaa hyvät "yleisvalmiudet", mutta työ kun työ varmasti edellyttää alakohtaista opiskelua. Erittäin hyvänä oppina olen kokenut tiimityötaidot,

valmiudet toimia erilaisten ihmisten kanssa sekä rohkeuden tarttua tehtäviin ja haasteisiin. Näistä asioista on ollut hyötyä niin työelämässä kuin vapaa-ajallakin.”

”Koulutusohjelma antaa hyviä avuja mm. seuraaviin työelämässä vaadittaviin taitoihin/tietoihin: -yritteliäisyys, myös sitä tarvitsee työpaikalla (vaikkei olekaan yrittäjä) - oma-aloitteisuus - Tiimitaidot - Esiintymistaidot (oman osaamisen myyminen) - ATK-taidot -organisaatiotaidot (projektinhallinta) – verkostoitumistaidot”

”Kyky ja halu oppia uutta, osata ylläpitää ammatillista osaamistaan on hyvä työsuhdeturva. On ihminen uraputkessa tai eläkeputkessa, mieli pysyy virkeänä kun on kiinnostunut mitä ympäristössä tapahtuu, eli laaja-alainen osaaminen auttaa selviämään. Unohda ikälukot ts. älä lokeroi ihmistä kalenteri-iän lokeroihin.”

”Käytännön tekemiset tiimityön kautta antavat hyvää pohjaa”

”Mitenköhän tässä kyselyssä nämä "salaisuudet" pitävät, kun kysytään esim. opiskeluaikaa, sukupuolta, ikää, maakuntaa ja paikkakuntaa. Ei todellakaan ole kovin vaikeaa selvittää kuka on kysymyksiin vastannut...Mielestäni kysymykset aika henk.kohtaisia. Kysymykseen 6 laitoin itse kohdan että koska oli aikuisopiskelija niin kävin työssä koko ajan- ennen ja jälkeen opiskelun.”

”Opin Jämsänkoskella opiskellessani tiimityöskentelytaitojen lisäksi mm. olemaan omatoiminen, ennakkoluuloton ja rohkea. Mielestäni Jämsänkosken tiimiakatemiolla saadut opit antavat hyvät eväät työelämään. Kiitos mahtaville valmentajille!”

”Opiskeluni Jämsänkosken Tiimiakatemiassa on antanut valmiudet oppia ja omaksua tietoa paremmin mm. työelämässä. Opiskelun myötä minusta on tullut rohkeampi ja itsevarmempi työelämässä. Uskallan ottaa riskejä ja luotan omaan osaamiseeni.”

”Paljon on kiinni omasta aktiivisuudesta mitä taitoja ja tietoja tiimiakatemiasta saa. Omasta kokemuksesta voin sanoa, että sain rohkeutta ja uskoa omiin kykyihini tiimiakatemiassa. Olen paljon itsevarmempi työpaikkoja hakiessa. Uskon omiin kykyihini ja tiedän omat rajani. Voin hyvällä omallatunnolla suositella koulutusta myös muille.”

”Sain rutkasti varmuutta siitä, mitä haluan tulevaisuudessa tehdä = työskentelen nyt unelma-ammattissani vientimyyjänä. Lisäksi tapahtuman järjestäminen projektipäällikön ominaisuudessa vakuutti ensimmäisen työnantajan palkkaamaan minut heti valmistumisen ja äitiysloman jälkeen. Olen opiskellut (tosin myös Pirkanmaan AMK:ssa) juuri vastaavia asioita, joiden parissa nyt työskentelen. Loput olen oppinut työn kautta.”

”tiimiakatemian antamia valmiuksia ovat oman toiminnan arvioiminen ja kehittäminen, vuorovaikutustaidot ja hyvät esiintymisvalmiudet”

”Tärkeimmät saamani valmiudet ovat oma-aloitteisuus, vastuullisuus, tiedonhaku- ja oppimistaidot uusien haasteiden kohdatessa (toisin sanoen, on itsensä kiinni, miten muuttuvassa maailmassa pärjää).”

Liite 2

Kyselylomake

SIJOITTUMISKYSELY JÄMSÄNKOSKEN TIIMIAKATEMIASTA VALMISTUNEILLE TRADENOMEILLE

Vaihtoehtona paperilomakkeelle voit vastata kyselyyn osoitteessa:
<http://digiumenterprise.com/answer/?sid=155507&chk=VE5EZSXG>

Sukupuoli

1. nainen 2. mies

Ikä _____v

Opiskelu-aika

1. Aloitusaika _____kk/v
2. Valmistumisaika _____kk/v

1. Päiväopiskelija
2. Iltaopiskelija

Aiempi koulutus

1. Ylioppilas/Lukio
2. Toisen asteen ammatillinen oppilaitos
Koulutusala: _____
3. Yhdistelmä-tutkinto (lukio + ammatillinen tutkinto)
Koulutusala: _____
4. Korkeakoulu/ Yliopisto
Koulutusala: _____
5. Ammattikorkeakoulu
Koulutusala: _____
6. Muu, Mikä? _____

Kuinka pian valmistumisesi jälkeen työllistyt?

1. Heti valmistuttuani
2. 1-6 kuukauden kuluessa
3. Sain työpaikan jo opiskeluaikana
4. Jatkoin opiskelua valmistuttuani
5. En ole löytänyt työpaikkaa
6. Muun ajan kuluessa? Aika _____

Minkälaisissa työtehtävissä työskentelet?

1. Johtotaso
2. Keskijohto
3. Asiantuntija
4. Toimihenkilö
5. Työntekijä
6. Yrittäjä/ammattinharjoittaja
7. Työtön/ lomautettu
8. Muu, mikä? _____

Ala, jolla työskentelet?

1. Markkinointi
2. Atk
3. Pankki-/Vakuutusala
4. Kiinteistöala
5. Myyntityö
6. Taloushallinto
7. Matkailuala
8. Muu, mikä: _____

Työnantaja?

1. Yksityinen sektori
2. Julkinen sektori
3. Muu, mikä? _____

Minkälaisessa työsuhhteessa olet tällä hetkellä?

1. Vakinainen työsuhde
 2. Määräaikainen työsuhde
 3. Freelance-työntekijä
 4. Pätkätyö
 5. En ole tällä hetkellä työsuhhteessa
 6. Jokin muu työsuhteen muoto, mikä? _____
-

Työpaikan sijainti?

Maakunnan numero _____

Kaupunki/ Paikkakunta _____

1. Varsinais-Suomi	11. Keski-Suomi
2. Uusimaa	12. Kymenlaakso
3. Satakunta	13. Keski-Pohjanmaa
4. Päijät-Häme	14. Kanta-Häme
5. Pohjois-Savo	15. Kainuu
6. Pohjois-Pohjanmaa	16. Itä-Uusimaa
7. Pohjois-Karjala	17. Etelä-Savo
8. Pohjanmaa	18. Etelä-Pohjanmaa
9. Pirkanmaa	19. Etelä-Karjala
10. Lappi	20. Ahvenanmaa

21. Jossain muualla kuin suomessa, missä?

Miten sait nykyisen työpaikkasi?

1. Työvoimatoimiston kautta	☐
2. Vastasin työnantajan ilmoitukseen	☐
3. Otin suoraan yhteyttä työnantajaan	☐
4. Opintojen aikana suoritetun työharjoittelun kautta	☐
5. Aikaisempi työskentely kyseisessä yrityksessä	☐
6. Sukulaisten/ tuttavien kautta	☐
7. Muulla tavoin, millä? _____	☐
-

Mitä olet tehnyt valmistuttuasi ammattikorkeakoulusta?

1. Jatkanut opintoja	☐
Koulun nimi ja koulutusohjelma: _____	
2. Koulutusta vastaavaa työtä	☐
3. Koulutusta vastaamatonta työtä	☐
4. Olen työtön	☐
5. Olen äitiyslomalla	☐
6. Suoritan asevelvollisuutta	☐
7. Jokin muu, mikä: _____	☐

Miten hyvin seuraavat väittämät kuvaavat sinua?

	Kyllä	Ei	EOS
Harkitsin yrittäjäksi ryhtymistä jo ennen opiskelun aloittamista	☐	☐	☐
Sain idean yrittäjäksi ryhtymisestä opiskelun aikana	☐	☐	☐
Perhetaustastani löytyy yrittäjyyttä	☐	☐	☐
Koulutusohjelma antaa hyvät valmiudet yrittäjäksi ryhtymiseen	☐	☐	☐
Tiimityöskentelytaitoni kehittyivät tutkintoni aikana	☐	☐	☐
Tietokoneenkäyttötaitoni kehittyivät opiskelun aikana	☐	☐	☐
Koulutukseni vastaa tämänhetkistä työtäni	☐	☐	☐

Yrittäjäksi ryhtyminen

Koen yrittäjäksi ryhtymisen tulevaisuudessa

1. Erittäin todennäköisenä vaihtoehtona
2. Mahdollisena vaihtoehtona
3. Toimin jo yrittäjänä
4. Epätodennäköisenä vaihtoehtona
5. Mahdottomana vaihtoehtona
6. En osaa sanoa

Millä tekijöillä uskot olevan merkitystä työllistymisesi kannalta?

(valitse kolme 1=eniten, 2= toiseksi eniten, 3= kolmanneksi eniten??)

1. Asuinpaikkakunta
2. Työkokemus
3. Atk-taidot
4. Kielitaito
5. Tutkinto
6. Sukupuoli
7. Muu, mikä?

Mikäli pudotusvalikosta ei löytynyt sinun tapauksessasi merkittävää tekijää, voit kuvailla sitä vapaasti. (Laita perään numero, 1= merkittävin, 2: toiseksi merkittävin tai 3: kolmanneksi merkittävin.)

Missä asemassa arvioit olevasi 5-10 vuoden kuluttua?
(Valitse vain yksi vaihtoehto)

1. Johtotaso
2. Keskijohto
3. Asiantuntija
4. Toimihenkilö
5. Työntekijä
6. Yrittäjä/ammattinharjoittaja
7. Työtön/ lomautettu
8. Muu, mikä? _____

Palkkaus

(Mikäli et halua vastata kysymykseen, voit siirtyä seuraavaan kohtaan.)

1. Bruttopalkkasi kk:ssa _____ €

Vapaa sana

Tähän osioon voit esimerkiksi kertoa oman mielipiteesi Jämsänkosken Tiimiakatemian antamista valmiuksista tradenomin tutkintoa vastaavaan työhön.